

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชากฎหมายอิสลาม
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554

ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	1
1. รหัสและชื่อหลักสูตร.....	1
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา.....	1
3. วิชาเอก.....	1
4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร.....	1
5. รูปแบบของหลักสูตร.....	1
6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร.....	2
7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน.....	2
8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา.....	2
9. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร.....	3
10. สถานที่จัดการเรียนการสอน.....	4
11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร.....	5
12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และข้อ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของ สถาบัน.....	6
13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน.....	7
หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	9
1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....	9
2. แผนพัฒนาปรับปรุง.....	10
หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร	12
1. ระบบการจัดการศึกษา.....	12
2. การดำเนินการหลักสูตร.....	12
3. หลักสูตรและอาจารย์.....	15
4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงานหรือสหกิจศึกษา).....	26
5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี).....	27

สารบัญ (ต่อ...)

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล.....	28
1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา	28
2. กลยุทธ์การสอน กลยุทธ์การประเมินผล และ Curriculum Mapping ของรายวิชาศึกษาทั่วไป	29
3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping).....	33
4. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน สำหรับรายวิชาพื้นฐานวิชาเอก (รหัส 761-xxx)	36
5. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน สำหรับรายวิชาพื้นฐานวิชาเอก เอกบังคับ และเอกเลือก (รหัส 766-xxx).....	Error! Bookmark not defined.
6. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี	41
หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา.....	47
1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)	47
2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา.....	47
3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร	47
หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์.....	48
1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่.....	48
2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์	48
หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร.....	49
1. การบริหารหลักสูตร.....	49
2. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน	49
3. การบริหารคณาจารย์.....	50
4. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน.....	50
5. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา	50
6. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และหรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	51
7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators).....	51

สารบัญ (ต่อ...)

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	53
1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน.....	53
2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม	53
3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร.....	53
4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน.....	54
ภาคผนวก	55
ภาคผนวก 1.....	56
คำอธิบายรายวิชา.....	56
ภาคผนวก 2.....	76
ภาระงานสอนและ ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา	76
ภาคผนวก 3.....	80
ตารางเปรียบเทียบปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง	80
ภาคผนวก 4.....	82
เอกสารแสดงรายวิชาที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์แต่ละข้อ.....	82
ภาคผนวก 5.....	86
ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.....	86
ภาคผนวก 6.....	87
เอกสารเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรเดิม พ.ศ. 2551 กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554	87
ภาคผนวก 7.....	93
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา กฎหมายอิสลามและการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ.....	93
ภาคผนวก 8.....	94
ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2552	94
ภาคผนวก 9.....	105
คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา กฎหมายอิสลาม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554	105

5.3 การรับนักศึกษา

รับนักศึกษาไทย

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของคณะที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุงใหม่ .....

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554 ปรับปรุงมาจากหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2551

ได้รับอนุมัติจากสภาวิชาการ ในคราวประชุมครั้งที่ 122 (4/2554) เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2554

ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ 332 (5/2554) เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม
2554

เปิดสอนภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่ว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา 2557

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1 คณะนิติธรรม นักกฎหมายอิสลาม หรือเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เช่น ศาลจังหวัด สำนักงาน
คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ศูนย์
อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานยุติธรรมจังหวัด สำนักงานคุมประพฤติจังหวัด และ
อื่นๆ

8.2 บุคลากรในหน่วยงานภาคเอกชนหรือพนักงานในสถาบันการเงินอิสลาม เช่น ธนาคารอิสลาม สหกรณ์
อิสลาม และบริษัทประกันภัยแบบอิสลาม (ตะกาฟูล) เป็นต้น

8.3 เจ้าหน้าที่หรือพนักงานในสถานประกอบการทะเล

8.4 ผู้ช่วยนักวิจัยด้านกฎหมายอิสลาม

9. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบ
หลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

9.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ปีที่จบ
1	นายมะรอนิง સાલેમિંગ 3-9599-00422-94-1	อาจารย์	Ph.D. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	2004
			M.A. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	1998
			B.A. (Islamic Law) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	1992
2	นายสุทธิศักดิ์ ตือเระ 3-9599-00142-39-6	อาจารย์	น.ม.(กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2545
			น.บ.(กฎหมาย) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2537

9.2 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ปีที่จบ
1	นายมะรอนิง સાલેમિંગ 3-9599-00422-94-1	อาจารย์	Ph.D. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	2004
			M.A. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	1998
			B.A. (Islamic Law) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	1992
2	นายสุทธิศักดิ์ ตือเระ 3-9599-00142-39-6	อาจารย์	น.ม.(กฎหมายมหาชนระหว่างประเทศ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2545
			น.บ.(กฎหมาย) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2537

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ปีที่จบ
3	นายอัสมัน แตะอาลี 3-9506-00036-77-1	อาจารย์	Ph.D. (Islamic Revealed knowledge and Heritage) International Islamic University Malaysia, Malaysia	2556
			ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2547
			B.A. (Islamic Law) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	2544
4	นายอับลเราะมะมัน เจะอารง 3-9401-00135-28-1	อาจารย์	ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2546
			B.A. (Shariah) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia.	2521
5	Mr. Ibrahima Lamine Sano R 0353797	อาจารย์	M.A. (International Relations) International Islamic University Malaysia, Malaysia	2005
			B.A. (Islamic Jurisprudence) International Islamic University Malaysia, Malaysia	2000
			B.A. (Political Science) International Islamic University Malaysia, Malaysia	2002

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

- 10.1 อาคารเรียนรวม (อาคาร 19) ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 10.2 อาคารเรียนของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
- 10.3 อาคารวิทยอิสลามนานาชาติ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ปัจจุบันมีประชากรมุสลิมทั่วโลกประมาณ 1,800 ล้านคนหรือร้อยละ 25 ของประชากรโลก ซึ่งตามหลักการของศาสนาอิสลามแล้วมุสลิมทุกคนจะต้องบริโภคอาหารและใช้ผลิตภัณฑ์ทะเลาล (ศาสนาอนุมัติ) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าอาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาลเป็นที่ต้องการของตลาดโลกมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในปัจจุบันตรารับรองทะเลาล (Halal Brand) มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์ ทำให้ธุรกิจด้านทะเลาลมีการขยายตัวในตลาดโลกมุสลิมอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลต่อเศรษฐกิจโลกเป็นอย่างมาก แม้แต่ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งมีประชากรมุสลิมเป็นจำนวนมากเช่นกัน โดยเฉพาะประเทศมุสลิม เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และบรูไน ต่างก็มีการแข่งขันเพื่อเป็นศูนย์กลางในการผลิตอาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาล สำหรับประเทศไทยมีมุสลิมจำนวนมากอาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีศักยภาพและขีดความสามารถที่จะเป็นศูนย์กลางธุรกิจและอุตสาหกรรมทะเลาล (Halal Hub) ในภูมิภาค ดังนั้น ด้วยเหตุดังกล่าวธุรกิจและอุตสาหกรรมทะเลาลจึงมีผลต่อความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง หลักสูตรสาขาวิชากฎหมายอิสลามจึงพร้อมที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทะเลาลเพื่อสนองความต้องการของสถานประกอบการต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นอกจากนั้นหลักสูตรนี้ยังสามารถผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองความต้องการการดำเนินธุรกิจที่เป็นไปตามหลักศาสนาอิสลาม เช่น ธุรกิจการเงินแบบอิสลามหรือแบบไร้ออกเบ้ย ซึ่งปัจจุบันธุรกิจทางการเงินดังกล่าว จะเป็นรูปแบบของธนาคารอิสลาม สหกรณ์อิสลาม หรือบริษัทประกันภัยแบบอิสลาม (ตะกาฟูล) ซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญอีกด้วย

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

สังคมไทยอาจกล่าวได้ว่าเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งถือเป็นจุดเด่นและเป็นสภาพทางสังคมเชิงบวก ที่มีส่วนช่วยทำให้เป็นสังคมมีความน่าอยู่และมีความสุข ศาสนาอิสลามเองก็มีหลักการในการส่งเสริมให้มนุษย์ทุกคนมีความเข้าใจในบริบทของความหลากหลายทั้งทางวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ ภาษา และสีผิวสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยปราศจากความขัดแย้งใดๆ แต่ในปัจจุบันได้เกิดปัญหาของความไม่เข้าใจในการอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลายดังกล่าว โดยเฉพาะความแตกต่างทางด้านศาสนาและชาติพันธุ์ขึ้น ส่งผลทำให้เกิดความแตกแยกและความรุนแรงทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาค โดยเฉพาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งความขัดแย้งระหว่างรัฐกับกลุ่มก่อความไม่สงบ ความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับผู้ปฏิบัติกับประชาชนผู้บริสุทธิ์ และความขัดแย้งระหว่างคนไทยพุทธกับคนไทยมุสลิม จากปัญหาดังกล่าวนี้นำมาซึ่งการเรียกร้องความเป็นธรรมและความยุติธรรม ในฐานะความเป็นพลเมืองของคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามตามรัฐธรรมนูญในเรื่องความยุติธรรม ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกัน ปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น และหนึ่งในข้อเรียกร้องของมุสลิมที่มีความสำคัญมากนั่นคือ เสรีภาพในการปฏิบัติตามหลักการของศาสนาหรือกฎหมายอิสลาม โดยเฉพาะกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก ตามพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามในเขต

จังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 ซึ่งเป็นที่มาของตำแหน่งคณะโต๊ะเยะยุติธรรมทำหน้าที่เป็นผู้พิพากษาคัดสินในคดีต่างๆ ที่เกี่ยวกับครอบครัวและมรดกของมุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ปัจจุบันพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 ฉบับนี้ ได้มีการเสนอแก้ไขปรับปรุงใหม่แล้ว โดยมีรายละเอียดเพิ่มเติมจากเดิมหลายประเด็นด้วยกัน อาทิ (1) ได้มีการขยายเขตพื้นที่การใช้กฎหมายฉบับนี้จากเดิมใช้เฉพาะใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นทุกจังหวัดตามที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดโดยเฉพาะจังหวัดที่มีคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 38 จังหวัด (2) ได้มีการกำหนดให้มีองค์คณะผู้พิพากษาแผนกคดีครอบครัวมรดกอิสลามในศาลฎีกาด้วย โดยกำหนดให้มีโต๊ะเยะยุติธรรมจำนวน 3 ใน 5 คน ต่อหนึ่งองค์คณะ (3) ได้มีการกำหนดคุณสมบัติผู้ที่จะดำรงตำแหน่งโต๊ะเยะยุติธรรม จะต้องเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีด้านกฎหมายอิสลาม (4) ได้มีการกำหนดให้สำนักงานศาลยุติธรรมในศาลจังหวัดที่มีการใช้กฎหมายครอบครัวมรดกอิสลาม จัดให้มีเจ้าหน้าที่ศาลซึ่งสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีด้านกฎหมายอิสลามหรืออิสลามศึกษาหรือเทียบเท่าเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือในการฟ้องและดำเนินคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชากฎหมายอิสลามได้เตรียมพร้อมในการรองรับและผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมและหน่วยงานของรัฐในเรื่องดังกล่าว จึงได้บรรจุเนื้อหาที่ครอบคลุมกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไปอีกด้วย

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และข้อ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

จากผลกระทบจากสถานการณ์ภายนอกในการพัฒนาหลักสูตรจึงจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรในเชิงรุกที่มีศักยภาพและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ พัฒนาการ และกระแสการเปลี่ยนแปลงในมิติด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่เกิดขึ้นในประเทศอย่างต่อเนื่อง และสร้างความพร้อมในการรองรับการปฏิสัมพันธ์และการแข่งขันในด้านต่างๆ ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยการผลิตบุคลากรทางด้านกฎหมายอิสลามที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาตนเองและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ด้านการศึกษา เชิงบูรณาการและบุคลิกภาพให้เข้ากับลักษณะงานทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยยึดมั่นในจรรยาบรรณ คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นไปตามนโยบายและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยมุ่งสู่ความเป็นเลิศในการศึกษาค้นคว้า การวิจัย และการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีคุณธรรม

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

จากการที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีพันธกิจมุ่งเน้นสู่การเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำ หลักสูตรเป็นกลไกสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสร้างองค์ความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับศาสตร์กฎหมายอิสลามที่มีพื้นที่ในการนำไปใช้กว้างขวางมาก ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้กฎหมายอิสลามสำหรับมุสลิมในประเทศไทย ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และสากล

นอกจากนั้นหลักสูตรสาขาวิชากฎหมายอิสลามนี้ยังเอื้อต่อการได้มาซึ่งปริญญานิติศาสตร์บัณฑิตอีกหนึ่งปริญญาในหลักสูตรสองปริญญา (Double Degree) ซึ่งเป็นการร่วมมือระหว่างหลักสูตรสาขาวิชากฎหมายอิสลามของวิทยาลัยอิสลามศึกษา กับหลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิตของคณะนิติศาสตร์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

13. ความสัมพันธ์ (ถ้ามี) กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

13.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

จำนวน 20 รายวิชา ได้แก่

1) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 11 รายวิชา คือ

411-101	ภาษากับความคิดและการสื่อสาร
417-100	ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย
417-101	ภาษาอังกฤษ 1
417-102	ภาษาอังกฤษ 2
425-101	มนุษย์กับอารยธรรม
437-101	ปรัชญาชีวิต
438-101	ศาสนวิถี
427-103	มนุษย์กับสังคม
426-101	สิ่งแวดล้อมกับสังคม
427-104	อนาคตศึกษา
428-101	วิถีชีวิตชุมชนชายแดนใต้

2) คณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 4 รายวิชา คือ

261-201	ทักษะการคิด
264-102	ทักษะชีวิต
282-201	ชีวิตและสุขภาพ
299-101	วัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต

- 3) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 4 รายวิชา คือ
746-101	คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
748-101	เทคโนโลยีสารสนเทศ
724-101	วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน
724-103	วิทยาศาสตร์กับสังคม
- 4) คณะวิทยาการสื่อสาร จำนวน 1 รายวิชา คือ
870-101	ความรู้เท่าทันสื่อและการใช้สารสนเทศ

13.2 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

จำนวน 9 รายวิชา ได้แก่

766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น
766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1
766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม
766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1
766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม
766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม
766-322	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ
766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2
766-414	กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม

13.3 การบริหารจัดการ

- 13.3.1 แต่งตั้งหัวหน้าแผนกวิชากฎหมายอิสลามเป็นผู้ประสานงานรายวิชาทุกรายวิชา เพื่อทำหน้าที่ประสานงานกับภาควิชา อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาในการพิจารณารายวิชา การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล
- 13.3.2 มอบหมายคณะกรรมการประจำหลักสูตรสาขาวิชากฎหมายอิสลามดำเนินการเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายรายวิชา
- 13.3.3 หัวหน้าภาควิชาอิสลามศึกษา และหัวหน้าแผนกวิชากฎหมายอิสลามประสานงานกับอาจารย์ผู้สอน ด้านเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลามมีปรัชญาที่จะผลิตบัณฑิตที่มีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในศาสตร์กฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไป ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมส่วนรวม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมอย่างสมดุล จนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.2 ความสำคัญ

- 1.2.1 ตอบสนองความต้องการของชุมชนในด้านการพัฒนาการใช้กฎหมายอิสลาม
- 1.2.2 พัฒนาคูณภาพชีวิตของมุสลิมในประเทศไทย
- 1.2.3 ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง
- 1.2.4 แก้ปัญหาการขาดแคลนของบุคลากรในวิชาชีพด้านกฎหมายอิสลาม

1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะต่อไปนี้

- 1.3.1 มีองค์ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถ ในศาสตร์กฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไป และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้
- 1.3.2 สามารถศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านกฎหมายอิสลามให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
- 1.3.3 มีคุณธรรม จริยธรรม ตามแนวทางของอิสลามและสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข
- 1.3.4 สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศกับกฎหมายอิสลามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในรอบการศึกษา (5 ปี)

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1. ปรับปรุงหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานของ สกอ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. ติดตามการปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ 2. ประชุม/สัมมนาผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร 3. ติดตามความก้าวหน้าขององค์ความรู้ในสาขาวิชา 4. ติดตามความคาดหวังของสังคมต่อบัณฑิต 	<ol style="list-style-type: none"> 1. รายงานการประเมินหลักสูตร 2. เอกสารการปรับปรุงหลักสูตร 3. ผลสรุปและผลการประเมินการประชุมสัมมนา 4. รายวิชาในหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม
2. ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้เป็น active learning	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการจัดการเรียนการสอนแบบ active learning 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาต่างๆ 3. ประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนแบบ active learning 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียน การสอนแบบ active learning 2. ผลการประเมินประสิทธิภาพ การเรียนการสอนแบบ active learning 3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนแบบ active learning
3. ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์ในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้สอนจาก best practice มาเป็นการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของผู้เรียนในแผนการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา 4. ประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5. พัฒนาสารสนเทศที่สนับสนุนการ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2. ผลการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4. จำนวนรายวิชาที่กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 5. จำนวนรายวิชาที่ใช้การประเมินผลที่เน้นพัฒนาการของ

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
	เรียนรู้ด้วยตนเอง	ผู้เรียน 6. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อ สารสนเทศที่สนับสนุนการเรียนรู้ ด้วยตนเอง
4. ปรับปรุงวิธีการวัดและการ ประเมินผล	1. เพิ่มพูนทักษะอาจารย์เกี่ยวกับ วิธีการวัดและประเมินผล 2. กำหนดให้มีคณะกรรมการ วิเคราะห์ข้อสอบในทุกรายวิชา 3. กำหนดเกณฑ์ในการวัดและ ประเมินแต่ละรายวิชา	1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการ เพิ่มพูนทักษะในการวัดและ ประเมินผล 2. รายงานการวิเคราะห์ข้อสอบ 3. ผลการวิเคราะห์ข้อสอบ 4. เกณฑ์การวัดและประเมินผล 5. จำนวนรายวิชาที่ใช้วิธีการวัดและ ประเมินผลตามเกณฑ์ที่กำหนด 6. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบ การวัดและประเมินผล
5. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุมาตรฐานผลการ เรียนรู้ทุกด้าน	1. พัฒนาทักษะอาจารย์ในการจัดการ เรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ ทักษะในการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เกี่ยวข้องกับ สาขาวิชา 2. ติดตามประเมินทักษะอาจารย์ใน การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ของนักศึกษาตามมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน	1. จำนวนอาจารย์ที่ร่วมกิจกรรมการ เพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนรู้ตาม มาตรฐานผลการเรียนรู้ 2. ผลการประเมินประสิทธิผลการ จัดการเรียนรู้ ตามมาตรฐานผลการ เรียนรู้แต่ละด้าน 3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการ จัดการเรียนรู้ของอาจารย์ 4. ผลการประเมินนักศึกษาในแต่ละ มาตรฐานผลการเรียนรู้
6. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ	1. ใช้ภาษาอังกฤษร้อยละ 20 % ใน การสอน 9 รายวิชาของแต่ละปี การศึกษา	1. เอกสารประกอบการเรียนการสอน เป็นภาษาอังกฤษ 2. แหล่งข้อมูลเพื่อการค้นคว้า

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

จัดการศึกษาระบบทวิภาค ข้อกำหนดต่างๆ เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี (ภาคผนวก 8)

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีการจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของคณะกรรมการประจำหลักสูตร

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วิชาภาคทฤษฎี เรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 08.30-16.30 น.

วิชาภาคปฏิบัติ เรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 08.30-16.30 น.

ภาคต้น เดือนมิถุนายน – กันยายน

ภาคปลาย เดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์

ภาคฤดูร้อน เดือนมีนาคม – พฤษภาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- 1) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- 2) ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ/หรือเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของการคัดเลือกของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- 3) ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์การคัดเลือกภายใต้โครงการนักเรียนที่มีผลการเรียนดี โครงการส่งเสริมเด็กมีคุณธรรม โครงการบุคคลที่มีความสามารถพิเศษทางด้านกีฬา โครงการคัดเลือกโดยตรงที่วิทยาลัยอิสลามศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ และโครงการรับนักศึกษาชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และโครงการคัดเลือกโดยตรงที่วิทยาลัยอิสลามศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

- 1) ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านภาษาอาหรับและอังกฤษค่อนข้างต่ำ
- 2) ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายอิสลามไม่เพียงพอที่จะเรียนในสาขาวิชากฎหมายอิสลาม
- 3) ความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายทั่วไปไม่เพียงพอที่จะเรียนในสาขาวิชากฎหมายทั่วไป
- 4) ความรู้และทักษะพื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศค่อนข้างต่ำ

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

- 1) นักศึกษาที่มีผลการเรียนภาษาอาหรับและอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอาหรับและอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อม
- 2) จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาเพื่อให้มีความรู้พื้นฐานด้านกฎหมายอิสลามและกฎหมายทั่วไปต่ำ
- 3) จัดการสอนเสริมให้แก่นักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษ และกฎหมายทั่วไป
- 4) จัดการสอนเสริมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

จำนวนนักศึกษา	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา				
	2555	2556	2557	2558	2559
ชั้นปีที่ 1	60	60	60	60	60
ชั้นปีที่ 2		60	60	60	60
ชั้นปีที่ 3			60	60	60
ชั้นปีที่ 4				60	60
รวม	60	120	180	240	240
จำนวนบัณฑิต	-	-	-	60	60

2.6 งบประมาณตามแผน

รายการ	2555	2556	2557	2558	2559
รวมงบดำเนินการ	1,395,900	1,445,600	1,497,800	1,552,600	1,610,200
1. งบบุคลากร	993,900	1,043,600	1,095,800	1,150,600	1,208,200
2. งบดำเนินงาน	238,000	238,000	238,000	238,000	238,000
3. งบเงินอุดหนุน	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
4. งบรายจ่ายอื่น	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000
รวมงบลงทุน	0	0	0	0	0
5. งบลงทุน	0	0	0	0	0
รวมทั้งสิ้น	1,431,900	1,481,600	1,533,800	1,588,600	1,646,200
จำนวนนักศึกษา (คน)	60	120	180	240	240
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา	23,865	12,347	8,521	6,619	6,859
รวมทุกประเภทรายจ่าย	23,265	12,047	8,321	6,469	6,709

หมายเหตุ ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายทางอ้อม เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากหน่วยงานสนับสนุน (หน่วยคอมพิวเตอร์ วิทยาลัย ห้องสมุดวิทยาลัย) เป็นต้น

2.7 ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียน
- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ (ระบุ)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา (ถ้ามี)

เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	6	หน่วยกิต
บังคับ	3	หน่วยกิต
425-101 มนุษย์กับอารยธรรม		3 (3-0-6)
เลือก 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้		
261-201 ทักษะการคิด		3 (2-2-5)
264-102 ทักษะชีวิต		3 (3-0-6)
282-201 ชีวิตและสุขภาพ		3 (2-2-5)
437-101 ปรัชญาชีวิต		3 (3-0-6)
438-101 ศาสนวิทยา		3 (3-0-6)
914-101 วัฒนธรรมและศิลปะไทย		3 (3-0-6)
914-102 สุนทรียภาพในงานศิลปะ		3 (3-0-6)

และนักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดสอนในวิทยาเขตอื่น/มหาวิทยาลัยอื่น แล้วนำมาเทียบเป็นรายวิชาเลือกในหมวดวิชานี้ได้โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะที่นักศึกษาสังกัด

3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6	หน่วยกิต
บังคับ	3	หน่วยกิต
427-103 มนุษย์กับสังคม		3 (3-0-6)
เลือก จากรายวิชาต่อไปนี้	3	หน่วยกิต
196-101 สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของไทย		3 (3-0-6)
299-101 วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต		3 (2-2-5)
426-101 สิ่งแวดล้อมกับสังคม		3 (2-2-5)
428-101 วิถีชีวิตชุมชนชายแดนใต้		3 (3-0-6)
870-101 ความรู้เท่าทันสื่อและการใช้สารสนเทศ		3 (3-0-6)

และนักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปที่เปิดสอนในวิทยาเขตอื่น/มหาวิทยาลัยอื่นแล้วนำมาเทียบเป็นรายวิชาเลือกในหมวดวิชานี้ได้โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะที่นักศึกษาสังกัด

4) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	9	หน่วยกิต
บังคับ	6	หน่วยกิต
746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน		3 (3-0-6)
748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ		3 (2-2-5)
เลือก 3 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้		
724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน		3 (3-0-6)
724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม		3 (3-0-6)

นอกจากนักศึกษาเรียนวิชาศึกษาทั่วไปที่จัดให้ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิตแล้ว จะต้องทำกิจกรรมตามเงื่อนไขการเรียนวิชาศึกษาทั่วไปอีก 60 ชั่วโมง ดังนี้

1. นักศึกษาต้องเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร * ที่มหาวิทยาลัย วิทยาเขต หรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้น ได้แก่ กิจกรรมด้านพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมพัฒนาวิชาการ ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะ และนักศึกษาต้องมีใบผ่านกิจกรรมที่ได้รับการรับรองจากผู้จัดกิจกรรม/อาจารย์ที่ปรึกษา

2. นักศึกษาต้องทำกิจกรรมออกกำลังกาย/กีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและบุคลิกภาพ ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง หรือจะลงทะเบียนรายวิชากีฬาประเภทต่างๆ (รหัส 281-xxx) 1 หน่วยกิต โดยนับหน่วยกิตในหมวดวิชาเลือกเสรีก็ได้ ทั้งนี้กิจกรรมดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะ และนักศึกษาต้องมีใบผ่านกิจกรรมที่ได้รับการรับรองจากผู้จัดกิจกรรม/อาจารย์ที่ปรึกษา

3. หรือนักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนรายวิชากิจกรรมประกอบหลักสูตร (Co-curricular Activities) แทนเงื่อนไขการเรียนข้อ 1 ก็ได้

ข. หมวดวิชาเฉพาะ 106 หน่วยกิต

1) วิชาเฉพาะสาขา จำนวนไม่น้อยกว่า 106 หน่วยกิต

นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนวิชาเฉพาะสาขาซึ่งประกอบด้วยกลุ่มวิชาพื้นฐาน กลุ่มวิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือกจำนวน 106 หน่วยกิต ดังนี้

1.1) วิชาพื้นฐานวิชาเอก 21 หน่วยกิต

761-102 ชีวประวัติศาสดามุฮัมมัด	3 (3-0-6)
761-201 ภาษาอัลกุรอาน 1	2 (2-0-4)
761-202 ภาษาอัลกุรอาน 2	2 (2-0-4)
761-203 ภาษาอัลกุรอาน 3	2 (2-0-4)
761-205 อุลุมอัลกุรอาน 1	3 (3-0-6)
761-206 อุลุมหะดีษ	3 (3-0-6)
761-207 อะกีดะฮ์ อิสลามียะฮ์	3 (3-0-6)
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)

1.2) กลุ่มวิชาเอกบังคับ จำนวน 73 หน่วยกิต

766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)
766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)

* กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมนอกชั้นเรียนซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดขึ้นเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยโดยไม่ถือว่าส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตร มุ่งให้กิจกรรมดังกล่าวเป็นส่วนเสริมสร้างประสบการณ์ ทักษะ ความรู้ ความสามารถ พัฒนาการทางบุคลิกภาพ ตลอดจนคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่ นักศึกษา

766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
766-206 หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)
766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)
766-240 หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)
766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)
766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)
766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)
766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)
766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิดควรได้	3 (3-0-6)
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม	3 (3-0-6)
766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม	3 (3-0-6)
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์และที่ดิน	3 (3-0-6)
1.3) กลุ่มวิชาเอกเลือก จำนวนไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเลาล-หะรอม	2 (2-0-4)
766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหาร และผลิตภัณฑ์ทะเลาล	3 (3-0-6)
766-350 กฎหมายลักษณะบุคคล ครอบครัว และมรดก	3 (3-0-6)
766-353 กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย	2 (2-0-4)
766-356 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	3 (1-4-4)
766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)
766-419 ซิยาซะฮ์ ชัรอียะฮ์	2 (2-0-4)

766-423 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	3 (3-0-6)
766-424 ระบบการเงินการคลังในอิสลาม	2 (2-0-4)
766-432 อัลฟะลัก	3 (3-0-6)
766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)
766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)
766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด	4 (4-0-8)
766-455 กฎหมายปกครอง	3 (3-0-6)
766-457 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)
766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	2 (2-0-4)
766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)

ค. หมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาเลือกเสรีที่ภาควิชาอิสลามศึกษาเปิดสอน หรือเลือกเรียนจากรายวิชาของคณะที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือโดยทางคณะเจ้าของรายวิชาจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรีได้ และได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้ แนะนำให้เลือกภาษามลายูกับวิชาเลือกเสรี

ง. สหกิจศึกษาหรือฝึกงาน

766-433 สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)
766-300 การฝึกงาน (ไม่นับหน่วยกิต)	300 ชั่วโมง

2) สาขาวิชาโทกฎหมายอิสลาม

นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขากฎหมายอิสลามเป็นวิชาโท จะต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 24 หน่วยกิต แยกเป็นกลุ่มวิชาดังนี้

2.1) กลุ่มวิชาโทบังคับ	จำนวน	9	หน่วยกิต
766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น*		3	(3-0-6)
766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1*		3	(3-0-6)
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน		3	(1-4-4)
2.2) กลุ่มวิชาโทเลือกจำนวนไม่น้อยกว่า		15	หน่วยกิต

ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาที่เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามหรือกฎหมายทั่วไปที่เปิดสอนในสาขากฎหมายอิสลาม

ความหมายของเลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตรและหน่วยกิต

* สำหรับนักศึกษาที่เรียนวิชา 766-101 และ 766-102 เป็นวิชาพื้นฐานวิชาเอกอยู่แล้ว ให้เรียนวิชา 766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2 และวิชา 766-307 กฎหมายและทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม แทน

เลขรหัสประจำรายวิชาที่ใช้ในหลักสูตร ประกอบด้วยเลข 6 หลัก เช่น 766-101 มีความหมายดังนี้

เลขรหัส 3 ตัวแรก	หมายถึง	รหัสภาควิชา/สาขาวิชา
เลขรหัส ตัวที่ 4	หมายถึง	ชั้นปี
เลขรหัส ตัวที่ 5	หมายถึง	กลุ่มวิชา
เลขรหัส ตัวที่ 6	หมายถึง	ลำดับวิชา

ความหมายของจำนวนหน่วยกิต เช่น 3 (3-0-6)

เลขตัวที่ 1	หมายถึง	จำนวนหน่วยกิตรวม
เลขตัวที่ 2	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงทฤษฎีต่อสัปดาห์
เลขตัวที่ 3	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงปฏิบัติต่อสัปดาห์
เลขตัวที่ 4	หมายถึง	จำนวนชั่วโมงศึกษด้วยตนเองต่อสัปดาห์

แผนการศึกษา

ชั้นปีที่ 1

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
วิชาศึกษาทั่วไป เลือกกลุ่มมนุษยศาสตร์ *	3 (3-0-6)	411-101 ภาษากับความคิดและการสื่อสาร	3 (3-0-6)
417-100 ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย **	3 (3-0-6)	417-102 ภาษาอังกฤษ 2	3 (3-0-6)
417-101 ภาษาอังกฤษ 1	3 (3-0-6)	427-103 มนุษย์กับสังคม	3 (3-0-6)
425-101 มนุษย์กับอารยธรรม	3 (3-0-6)	761-202 ภาษาอังกฤษอ่าน 2	2 (2-0-4)
วิชาศึกษาทั่วไป เลือกกลุ่มสังคมศาสตร์ ***	3 (3-0-6)	761-207 อะก็ตะฮ์อิสลามียะฮ์	3 (3-0-6)
วิชาศึกษาทั่วไป เลือกกลุ่มวิทยาศาสตร์ ****	3 (3-0-6)	766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)
761-201 ภาษาอังกฤษอ่าน 1 *****	2 (2-0-4)	766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)
761-102 ชีวิตประวัติศาสตร์ตามหัมมัด	3 (3-0-6)		
รวม	20	รวม	20

หมายเหตุ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเตรียมความพร้อมและรายวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มวิชา ภาษา (บังคับ) ให้เป็นไปตามประกาศมหาวิทยาลัย

* เลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ดังรายวิชาต่อไปนี้ 914-102, 264-102, 282-201, 437-101, 438-101, 761-105, 914-101, 261-201

** บังคับสำหรับนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ และวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่มีคะแนนสอบภาษาอังกฤษ O-NET ต่ำกว่า 30 เรียนก่อนวิชา 417-101 ภาษาอังกฤษ 1 โดยประเมินผลเป็น S และ U เมื่อลงทะเบียน 417-100 แล้ว นักศึกษาสามารถลงทะเบียนเรียนวิชา 417-101 ได้เลยไม่ว่าจะได้ S หรือ U และไม่เปิดให้ผู้เรียนวิชา 417-101 แล้ว ลงทะเบียนเรียน 417-100 อีก

*** เลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ดังรายวิชาต่อไปนี้ 870-101, 299-101, 426-101, 427-104, 428-102, 196-101

**** เลือกเรียน 3 หน่วยกิต จากกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ดังรายวิชาต่อไปนี้ 724-101, 724-103

***** บังคับสำหรับนักศึกษาที่ไม่ผ่านการสอบวัดพื้นฐานภาษาอาหรับ ดังรายวิชาต่อไปนี้ 761-201

ชั้นปีที่ 2

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	3 (3-0-6)	748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ	3 (2-2-5)
761-203 ภาษาอัลกุรอาน 3	2 (2-0-4)	761-205 อุลุม อัลกุรอาน 1	3 (3-0-6)
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	761-206 อุลุม อัลหะดีษ	3 (3-0-6)
766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)
766-206 หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)	766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)
766-240 หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)	766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)
766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)		
รวม	22	รวม	20

ชั้นปีที่ 3
สำหรับนักศึกษาเลือกสหกิจศึกษา

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีใน กฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)	766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า ด้วยหนี้หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)
766-345 กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติ ทั่วไป	3 (3-0-6)	766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงาน นอกสั่ง ลาภมิควรได้	3 (3-0-6)
วิชาเลือกเอก	6	วิชาเลือกเอก	6
รวม	21	รวม	21

ชั้นปีที่ 3
สำหรับนักศึกษาเลือกการฝึกงาน

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีใน กฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)	766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่า ด้วยหนี้หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)
766-345 กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติ ทั่วไป	3 (3-0-6)	766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงาน นอกสั่ง ลาภมิควรได้	3 (3-0-6)
วิชาเลือกเอก	3	วิชาเลือกเอก	3
รวม	18	รวม	18
		ภาคฤดูร้อน	
		766-300 การฝึกงาน	300 ชั่วโมง

ชั้นปีที่ 4
สำหรับนักศึกษาเลือกสหกิจศึกษา

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรม อิสลาม	3 (3-0-6)	766-433 สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)
766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณา ความในอิสลาม	3 (3-0-6)		
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (3-0-6)		
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์และที่ดิน	3 (3-0-6)		
วิชาเลือกเสรี	6		
รวม	18	รวม	6

ชั้นปีที่ 4
สำหรับนักศึกษาเลือกการฝึกงาน

ภาคการศึกษาที่ 1		ภาคการศึกษาที่ 2	
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรม อิสลาม	3 (3-0-6)	วิชาเอกเลือก	3
766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณา ความในอิสลาม	3 (3-0-6)	วิชาเลือกเสรี	3
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (3-0-6)		
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์และที่ดิน	3 (3-0-6)		
วิชาเอกเลือก	3		
วิชาเลือกเสรี	3		
รวม	18	รวม	6

3.1.4 คำอธิบายรายวิชา

อยู่ในภาคผนวก 1

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตร ประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ภาระการสอน ช.ม./ปีการศึกษา			
				2555	2556	2557	2558
1	นายมะรอนิง સાલ્લમિંગ 3-9599-00422-94-1	อาจารย์	Ph.D. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia	285	285	285	285
			M.A. (Principle of Jurisprudence) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia				
			B.A. (Islamic Law) The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia				
2	นายสุทธิศักดิ์ ดีอระ 3-9599-00142-39-6	อาจารย์	น.ม.(กฎหมายมหาชนระหว่าง ประเทศ) มหาวิทยาลัยธรรม ศาสตร์	345	345	345	345
			น.บ.(กฎหมาย) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์				
3	นายอัสมัน แดอาลี 3-9506-00036-77-1	อาจารย์	Ph.D. (Islamic Revealed knowledge and Heritage) International Islamic University Malaysia, Malaysia	270	270	270	270
			ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์				
			B.A. (Islamic Law), The Islamic University of Madinah, Saudi Arabia				

ลำดับ	ชื่อ-สกุล เลขประจำตัวบัตร ประชาชน	ตำแหน่ง	วุฒิการศึกษา (สาขา)/สถาบัน	ภาระการสอน ช.ม./ปีการศึกษา			
				2555	2556	2557	2558
4	นายอัลดุเราะมัน เจอารง 3-9401-00135-28-1	อาจารย์	ศศ.ม. (อิสลามศึกษา) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	315	315	315	315
			B.A. (Shariah) The Islamic University Madinah, Saudi Arabia				
5	Mr. Ibrahim Lamine Sano R 0353797	อาจารย์	M.A. (International Relations) International Islamic University Malaysia, Malaysia	330	330	330	330
			B.A. (Islamic Jurisprudence) International Islamic University Malaysia, Malaysia				
			B.A. (Political Science) International Islamic University Malaysia, Malaysia				

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (สหกิจศึกษาหรือการฝึกงาน)

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

- 4.1.1 มีทักษะในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ องค์การภาครัฐ และหน่วยงานเอกชน
- 4.1.2 บูรณาการความรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหาสำหรับการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ได้อย่างเหมาะสม
- 4.1.3 มีมนุษยสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รวมทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน/สถานประกอบการได้
- 4.1.4 มีความสามารถในการเป็นผู้นำและผู้ตาม รวมทั้งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์
- 4.1.5 มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และมีความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงาน
- 4.1.6 เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- 4.1.7 มีความกล้าในการแสดงออก และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนางานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

4.2 ช่วงเวลา

การฝึกงาน: ภาคฤดูร้อนของชั้นปีที่ 3

สหกิจศึกษา: ภาคการศึกษาที่ 2 ของชั้นปีที่ 4

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

กำหนดให้นักศึกษาฝึกงานไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง และสำหรับผู้เลือกวิชาสหกิจศึกษา ในภาคการศึกษา 2 ของปีการศึกษาที่ 4

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

ไม่มี

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
1. มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล และสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ มีสมรรถนะสากล และเข้าใจพหุวัฒนธรรม	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมเสริมทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล จัดการเรียนการสอนที่เน้นการวิเคราะห์ประเด็นปัญหา ส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมสัมมนาในระดับต่างๆ ทั้งที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย จัดกิจกรรมพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ และภาษาอาหรับ และส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานต่างประเทศ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเข้าใจพหุวัฒนธรรม
2. มีความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับการวิจัย และที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม	<ol style="list-style-type: none"> จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เข้ารับการทดสอบทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์คอมพิวเตอร์ จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การสืบค้นจากห้องสมุด จากฐานข้อมูลต่างๆ การจัดการเรียนแบบ e-learning
3. มีจิตวิญญาณของการถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง	<ol style="list-style-type: none"> จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นการถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง สนับสนุนงบประมาณในการทำโครงการที่เน้นการถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง จัดกิจกรรมในการนำเสนอโครงการที่เน้นการถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง สนับสนุนการร่วมโครงการในวันถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่งของคณะ/มหาวิทยาลัย สอดแทรกจิตสำนึกของการถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่งในการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมของนักศึกษา สนับสนุนการเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือสังคม

2. กลยุทธ์การสอน กลยุทธ์การประเมินผล และ Curriculum Mapping ของรายวิชาศึกษาทั่วไป

มาตรฐานผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>1) มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สำนึกในหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งเคารพในสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p> <p>2) ตระหนักและเห็นคุณค่าในความต่างและหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่น และนานาชาติ</p> <p>3) มีความเสียสละและจิตสาธารณะที่ถูกต้องและดีงาม</p>	<p>1) เน้นการเข้าชั้นเรียน การตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบต่อในงานที่ได้รับมอบหมาย และการแต่งกายให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย</p> <p>2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง และสื่อต่างๆ</p> <p>3) มอบหมายงานกลุ่มและหรืองานรายบุคคลให้คิดทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่เพื่อนมนุษย์</p> <p>4) มอบหมายงานกลุ่มหรืองานรายบุคคลให้ศึกษาบุคคลที่มีความเสียสละและจิตสาธารณะต่อสังคม</p> <p>5) เข้าร่วมกิจกรรมในวันถือประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์เป็นกิจที่หนึ่ง (เช่น ให้คิดคำขวัญ และจัดทำโปสเตอร์เกี่ยวกับความเสียสละและจิตสาธารณะที่ถูกต้องและดีงาม)</p> <p>6) อบรมจริยธรรม/บรรยายและนำเสนอกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (เช่น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีวัตถุประสงค์ไม่สุจริต หรือจากมิฉฉาชีพ เป็นต้น)</p>	<p>1) ประเมินจากการเข้าชั้นเรียน สม่ำเสมอ การตรงต่อเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม ความซื่อสัตย์ และการส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงเวลา</p> <p>2) ประเมินจากการมอบหมายงานเดี่ยวและงานกลุ่มที่มีการค้นหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ โดยจะต้องมีการอ้างอิงที่มาของข้อมูลอย่างครบถ้วน</p> <p>3) ประเมินจากความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>4) สังเกตจากพฤติกรรมการเรียน</p> <p>5) ประเมินจากการทำงานกลุ่มและผลงานของกลุ่ม</p> <p>6) ประเมินจากคะแนนจิตพิสัย</p>
<p>2. ด้านความรู้</p> <p>1) เข้าใจความรู้พื้นฐานของศาสตร์สาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การดำรงชีวิต</p>	<p>1) ให้ความรู้ครอบคลุมทฤษฎีและหลักการที่ควรจัดในกลุ่มภาษา กลุ่มมนุษยศาสตร์ กลุ่มสังคมศาสตร์</p>	<p>ประเมินความรู้ของนักศึกษาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติงานของนักศึกษาในด้าน</p>

มาตรฐานผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>2) มีความรอบรู้ โดยการผสมผสานเนื้อหาในศาสตร์ต่างๆ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3) แสวงหาความรู้จากงานวิจัย หรือแหล่งเรียนรู้อื่นๆ</p>	<p>และกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์</p> <p>2) จัดให้มีการเรียนรู้จากสื่อที่ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน</p> <p>3) จัดบรรยายพิเศษโดยวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตรง</p> <p>4) มอบหมายงานให้ค้นคว้าจากสื่อ/งานวิจัยและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>5) จัดให้มีการเรียนรู้จากสภาพจริง</p>	<p>ต่างๆ จากสิ่งต่อไปนี้</p> <p>1) การนำเสนอผลงาน</p> <p>2) งานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>3) ประเมินผลด้วยผลการตรวจผลงานการทดสอบย่อย การสอบกลางภาค และการสอบไล่</p> <p>ประเมินผลโดยใช้หลักการประเมินตามสภาพจริง เช่น การนำเสนอผลงาน แฟ้มสะสมผลงาน การทัศนศึกษา การทดสอบ เป็นต้น</p>
<p>3. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>1) สามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม</p> <p>2) สามารถสืบค้นและประเมินข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>3) สามารถคิดวิเคราะห์ รู้เท่าทันสถานการณ์และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>4) สามารถนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อทำความเข้าใจและสร้างสรรค์สังคม</p>	<p>1) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิด (ที่เน้นการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่างๆ) ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เช่น สะท้อนคิด อภิปรายกลุ่ม วิเคราะห์กรณีศึกษาจากสื่อประเภทต่างๆ การโต้วาที การจัดทำโครงการ</p> <p>2) จัดกิจกรรมที่นักเรียนมีโอกาสคิดวิเคราะห์จากกรณีศึกษา บทบาทสมมุติ สถานการณ์จริง</p> <p>3) จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีโอกาสปฏิบัติจริงและเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น</p> <p>4) อภิปรายกลุ่มย่อยจากสื่อต่างๆ เช่น ภาพถ่าย โปสเตอร์ ข่าว</p> <p>5) สำรวจปัญหาเกี่ยวกับบทเรียนในภาคสนาม</p> <p>6) ให้นักศึกษาสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย</p> <p>7) สอนให้คิดแบบวิทยาศาสตร์และ</p>	<p>1) ประเมินจากการร่วมแสดงความคิดเห็น</p> <p>2) ประเมินจากการทำงานกลุ่ม</p> <p>3) ประเมินจากการนำเสนอผลงานของนักศึกษา</p> <p>4) ประเมินจากการเขียนรายงานของนักศึกษา</p> <p>5) ประเมินจากข้อสอบ/การสัมภาษณ์/การสังเกต/การทำแบบฝึกหัด/แบบทดสอบ/ที่ให้นักศึกษาได้ฝึกแก้ปัญหา</p> <p>6) วัดและประเมินความสามารถในการปรับเปลี่ยนตนเองให้เป็นผู้รับสารที่รู้เท่าทันสื่อ</p>

มาตรฐานผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
	ฝีกวิธีการแก้ปัญหาแบบวิทยาศาสตร์ 8) ใช้การสอนแบบ PBL 9) สอนให้คิดแบบวิเคราะห์แยกแยะองค์ประกอบของกระบวนการผลิตสื่อประเภทต่างๆ 10) ฝึกแก้โจทย์ปัญหา	
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 1) มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในฐานะผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม 2) สามารถปรับตัว รับฟังยอมรับความคิดเห็น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกของกลุ่ม 3) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและกับบุคคลทั่วไป 4) สามารถรวมกลุ่มคิดริเริ่ม วางแผน และตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมรวมทั้งดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข 5) รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	1) มอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการเป็นผู้นำ สมาชิกกลุ่ม ฝึกความรับผิดชอบและปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน และ/หรือนำเสนอหน้าชั้นเรียน 2) มอบหมายงานรายบุคคลและงานกลุ่มให้นักศึกษาติดตามสื่อข่าวสารอย่างต่อเนื่องจากแหล่งเรียนรู้ประเภทต่างๆ 3) เสนอผลงานโดยการจัดบอร์ดนิทรรศการ 4) ศึกษาภาคสนามและนำผลการศึกษาภาคสนามมาจัดแสดงและอภิปรายในชั้นเรียน 5) ทักษะศึกษาและมอบหมายงานให้สรุปผลการทัศนศึกษาเป็นกลุ่ม 6) จัดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาให้นักศึกษารวมกลุ่มกันแก้ไขปัญหา 7) มอบหมายงานรายบุคคล	1) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม 2) ประเมินความสม่ำเสมอของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม 3) ประเมินความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 4) ประเมินการทำงานกลุ่ม 5) ประเมินการนำเสนอผลงานกลุ่ม 6) จัดโอกาสให้เพื่อนร่วมชั้นประเมินการทำงานกลุ่ม 7) จัดให้มีแบบทดสอบความรู้จากการทัศนศึกษา
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 1) สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่าง	1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษที่เน้น	1) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน 2) ทักษะในการเขียนรายงาน

มาตรฐานผลการเรียนรู้	กลยุทธ์การสอน	กลยุทธ์การประเมินผล
<p>มีประสิทธิภาพ ทั้งการฟัง พูด อ่านและเขียน</p> <p>2) ก้าวทันเทคโนโลยี ปัจจุบันและสามารถใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม กับสถานการณ์ เพื่อการสืบค้น ศึกษาด้วยตนเอง นำเสนอ และ สื่อสาร</p> <p>3) เข้าใจปัญหา วิเคราะห์ และเลือกใช้กระบวนการทาง คณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสม ในการแก้ปัญหา</p>	<p>การฝึกทักษะทั้ง 4 ของการสื่อสาร ในระหว่างผู้เรียน ผู้สอน</p> <p>2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ ให้นักศึกษาสามารถพูด เขียน วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น จากสื่อที่นำเสนอ</p> <p>3) ฝึกปฏิบัติการฟังจากสื่อประเภท ต่างๆ</p> <p>4) ฝึกเขียนเพื่อการสื่อสารใน รายงานกลุ่มและรายงานเดี่ยว</p> <p>5) บรรยาย สาธิต และฝึก ปฏิบัติการพูดภาษาไทย วิจารณ์การ ฝึกปฏิบัติและร่วมอภิปราย เสนอแนะข้อบกพร่อง</p> <p>6) ฝึกปฏิบัติการเปิดรับสื่อและ ข่าวสารประเภทต่างๆ</p> <p>7) จัดโอกาสให้นักศึกษานำเสนอ ผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทางคณิตศาสตร์และสถิติ</p> <p>8) บรรยาย สาธิต ฝึกปฏิบัติ</p> <p>9) ฝึกใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล ทางสถิติ</p> <p>10) มอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองจากเว็บไซต์สื่อการสอน e-learning และทำรายงานโดยเน้นการ ค้นคว้าจากแหล่งที่มาของข้อมูลที่ นำเชื่อถือ</p>	<p>3) ใบงาน</p> <p>4) ทักษะในการพูด</p> <p>5) ทักษะการนำเสนอโดยใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>6) ความสามารถในการใช้ทักษะ ทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่อ อธิบาย ผลงานได้อย่างเหมาะสม</p> <p>7) ประเมินจากรายงานและ รูปแบบการนำเสนอด้วยสื่อ เทคโนโลยี</p> <p>8) การสังเกตพฤติกรรม</p>

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

3.1 แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชาศึกษาทั่วไป	1. คุณธรรม จริยธรรม			2. ความรู้			3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ			
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3	
รายวิชาบังคับ																			
411-101 ภาษากับความคิดและการสื่อสาร	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	○	○	○	●	○	○	
417-101 ภาษาอังกฤษ 1	●	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	
417-102 ภาษาอังกฤษ 2	●	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	
425-101 มนุษย์กับอารยธรรม	●	●	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	
427-103 มนุษย์กับสังคม	○	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○	
746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	●	○	●	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	
748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ	●	○	○	○	●	●	○	●	●	-	○	○	●	○	●	●	●	○	
เงื่อนไขการเรียนวิชาศึกษาทั่วไป	●	○	●	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	
กิจกรรมเสริมหลักสูตร	●	○	●	-	-	●	●	●	-	-	●	●	●	●	●	●	-	-	
เรียนพลศึกษาวิชาการหัดส 281-xxx /ออกกำลังกาย เล่นกีฬา	●	●	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	○	○	
วิชาเลือก																			
411-102 ความคิดกับทักษะการฟังและการพูด	●	○	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○	

รายวิชาศึกษาทั่วไป	1. คุณธรรม จริยธรรม			2. ความรู้			3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3
411-103 ชีวิตและวรรณกรรม	●	●	●	●	●	○	●	○	●	●	●	●	○	○	○	●	○	○
411-104 ภาษาไทยมาตรฐาน	●	○	●	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○
417-100 ภาษาอังกฤษพื้นฐานเพื่อการศึกษาในระดับ มหาวิทยาลัย	●	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●	○
196-101 สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของไทย	●	●	●	●	●	○	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	●	○
261-201 ทักษะการคิด	●	○	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●
264-102 ทักษะชีวิต	●	●	●	○	●	○	○	○	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○
282-201 ชีวิตและสุขภาพ	●	○	●	●	●	●	○	●	●	○	●	●	●	●	●	○	●	○
299-101 วัฒนธรรมแห่งการดำรงชีวิต	●	○	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○
426-101 สิ่งแวดล้อมกับสังคม	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○
427-104 อนาคตศึกษา	○	●	○	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○
428-101 วิถีชีวิตชุมชนชายแดนใต้	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	●	●	●
437-101 ปรัชญาชีวิต	●	●	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	-	-
438-101 ศาสนาวิถี	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	-	-
761-105 วิถีชีวิตมุสลิม	●	●	○	○	●	-	-	○	●	●	-	○	○	-	●	-	○	-
870-101 ความรู้ทางสื่อและการใช้สารสนเทศ	●	○	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○

รายวิชาศึกษาทั่วไป	1. คุณธรรม จริยธรรม			2. ความรู้			3. ทักษะทาง ปัญญา				4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ					5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	1	2	3
914-101 วัฒนธรรมและศิลปะไทย	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○
914-102 สุนทรียภาพในงานศิลปะ	○	●	○	○	○	●	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○
724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○	○	●	○
724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม	●	○	●	●	○	○	●	○	●	●	○	○	○	●	●	●	○	○
724-210 วิทยาศาสตร์โลก	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	●	●	●	○	○

4. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน สำหรับรายวิชาพื้นฐานวิชาเอก (รหัส 761-xxx)

4.1 คุณธรรม จริยธรรม

4.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) ตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ชีวิตภายใต้กรอบคุณธรรมและจริยธรรมอิสลาม
- 2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และซื่อสัตย์สุจริต
- 3) มีสัมมาคารวะ ให้เกียรติและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 4) เคารพในสิทธิมนุษยชน และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น
- 5) ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และสังคม ตลอดจนมีวินัย ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต และสามารถ
ใช้ชีวิตพหุวัฒนธรรมในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข
- 6) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม มีความรับผิดชอบต่อสังคม

4.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กร เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษามีกรอบคุณธรรมและจริยธรรมอิสลาม
- 2) เน้นการเข้าชั้นเรียนตรงเวลาและการแต่งกายให้เป็นตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
- 3) มอบหมายให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ฝึกการเป็นผู้นำ สมาชิกกลุ่ม ฝึกความรับผิดชอบต่อ
- 4) อาจารย์ผู้สอนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในการสอน
- 5) จัดรายวิชาที่เกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมอิสลามโดยตรง
- 6) มีสื่อการเรียนการสอนที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม
- 7) จัดกิจกรรมส่งเสริมการปลูกฝังจิตวิญญาณในการถือประโยชน์สังคมเป็นที่ตั้ง
- 8) การเป็นแบบอย่างที่ดีของอาจารย์
- 9) จัดกิจกรรมยกย่องนักศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม ทำประโยชน์ต่อสังคม

4.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) ประเมินจากการตรงต่อเวลาของนักศึกษาในการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย การ
เข้าร่วมกิจกรรม
- 2) ความมีวินัยและความพร้อมเพรียงของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3) การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 4) พฤติกรรมการเรียนและการสอบ

4.2 ความรู้

4.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรู้ในสาขาวิชาอิสลามศึกษา ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง เป็นระบบ เป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก
- 2) รู้และเข้าใจหลักการและทฤษฎีพื้นฐานด้านอิสลามศึกษา และสามารถนำไปประยุกต์ได้ในการวางแผนและแก้ปัญหาในกิจกรรมด้านอิสลามศึกษา
- 3) มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4) มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการวิจัย เพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพ
- 5) มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการอธิบายกระบวนการทางอิสลามศึกษา
- 6) สามารถใช้ความรู้ความสามารถในสาขาวิชาในการประยุกต์ใช้และแก้ไขปัญหาในการใช้ชีวิตในสังคมได้

4.2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) เน้นการเรียนการสอนที่เป็น active learning
- 2) จัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง
- 3) จัดบรรยายพิเศษโดยวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ตรง
- 4) จัดให้มีรายวิชาวิจัยและภาคนิพนธ์

4.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติงานของนักศึกษาในด้านต่างๆ คือ

- 1) การทดสอบย่อย และสอบปากเปล่า
- 2) การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน
- 3) มอบหมายให้ทำรายงาน
- 4) การนำเสนอผลงาน
- 5) ประเมินจากภาคนิพนธ์

4.3 ทักษะทางปัญญา

4.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) มีทักษะในการประมวลความคิดอย่างเป็นระบบ
- 2) มีความสามารถในการค้นหาข้อเท็จจริงทำความเข้าใจแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย อันนำไปสู่ข้อสรุปที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์
- 3) สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประสบการณ์ในภาคปฏิบัติและผลกระทบที่ตามมาจากกาตัดสินใจนั้น

- 4) มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยเฉพาะ สามารถ แก้ปัญหาทางสังคมได้อย่างเหมาะสม
- 5) มีความสามารถศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและข้อโต้แย้งรวมทั้งหาแนวทาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก
- 6) มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี และการปฏิบัติงานจริง ตามสถานการณ์ได้อย่าง เหมาะสม

4.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ฝึกทักษะการคิด ทั้งในระดับบุคคลและกลุ่ม เช่น สะท้อนคิด อภิปรายกลุ่ม การทำกรณีศึกษา การจัดทำโครงการ ภาคนิพนธ์ ฯลฯ
- 2) จัดกิจกรรมให้นักศึกษามีโอกาสปฏิบัติงานจริง

4.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) การเขียนรายงานของนักศึกษา
- 2) การนำเสนอผลงาน
- 3) การใช้ข้อสอบหรือแบบฝึกหัดที่ให้นักศึกษาคิดแก้ปัญหา
- 4) การใช้แบบทดสอบ/สัมภาษณ์ที่ให้นักศึกษาได้ฝึกคิดแก้ปัญหา

4.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) ตระหนักในหน้าที่รับผิดชอบของตน และรับผิดชอบในการกระทำของตน
- 2) วางตัวได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ
- 3) มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งงานรายบุคคลและงานกลุ่ม
- 4) สามารถปรับตัวและทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตามได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5) มีรับผิดชอบในการพัฒนาตนเองและสังคมอย่างต่อเนื่อง
- 6) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กร และกับบุคคลทั่วไป

4.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่มและงานที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- 2) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ
- 3) สอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบ การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กรในรายวิชาต่างๆ

4.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) สังเกตพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาขณะทำกิจกรรมกลุ่ม
- 2) การนำเสนอผลงานเป็นกลุ่ม
- 3) ประเมินความสม่ำเสมอการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- 4) ประเมินความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 5) ประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้น

4.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4.5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) สามารถสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) รู้จักเลือกและใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับเรื่องและผู้ฟังที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) สามารถเข้าถึง และคัดเลือกความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอิสลามศึกษา จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 4) มีวิจารณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสม
- 5) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการรวบรวมข้อมูล แปลความหมาย และสื่อสารข้อมูลข่าวสารและแนวความคิด
- 6) สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม
- 7) สามารถติดตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นวัตกรรม และสถานการณ์โลก โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกทักษะการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การเขียน ในระหว่างผู้เรียน ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
- 2) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่หลากหลายและเหมาะสม
- 3) จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนนำเสนอผลงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางคณิตศาสตร์และสถิติ

4.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเมินจาก

- 1) ทักษะการพูดในการนำเสนอผลงาน
- 2) ทักษะการเขียนรายงาน
- 3) ทักษะการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4) ความสามารถในการใช้ทักษะทางคณิตศาสตร์และสถิติเพื่ออธิบาย อภิปรายผลงานได้อย่างเหมาะสม
- 5) เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาเชิงตัวเลข

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทางปัญญา						4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ						5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7
1.2) กลุ่มวิชาเอกบังคับ																															
766-102 หลักกฎหมายอิสลาม1	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○
766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○
766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3	○	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○
766-205 อักขรอ่านที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○
766-206 หะดีษที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย	○	○	●	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจ ในอิสลาม	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-240 หลักกฎหมายมหาชน	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-241 กฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย นิติกรรมและสัญญา	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทางปัญญา						4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ													
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7							
766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○
766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม	●	○	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○
766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	●	●	○	○	○	○
766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้หลักทั่วไป	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรรได้	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทางปัญญา						4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ						5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ							
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	
766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรม อิสลาม	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○
766-415 ระบบการศาลและวิธี พิจารณาความในอิสลาม	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○
766-431 สัมมนากฎหมายอิสลาม กับปัญหาปัจจุบัน	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	○	●	●	○	○	○	○
766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์สินและที่ดิน	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
1.3) กลุ่มวิชาเอกเลือก																																
766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วยหะ ลาล-หะรอม	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วย มาตรฐานอาหารและผลิตภัณฑ์ หะ ลาล	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-350 กฎหมายลักษณะ บุคคล ครอบครัว และ มรดก	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
766-353 กระบวนการยุติธรรมและ ระบบศาลไทย	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทางปัญญา						4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ						5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ						
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7
766-356 การระงับข้อพิพาทโดย ทางเลือกอื่น	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-418 กฎหมายอิสลามระหว่าง ประเทศ	●	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-419 ซิยาซะฮ์ ซัรียะฮ์	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-423 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	●	○	○	○	●	○	●	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	●	●	○	○	○	○
766-424 ระบบการเงิน การคลังใน อิสลาม	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-432 อัลพะลัก	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●	○	●	○	○	●	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○
766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2	○	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาค ความผิด	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-455 กฎหมายปกครอง	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-457 กฎหมายเกี่ยวกับ ทรัพย์สินทางปัญญา	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม						2. ความรู้						3. ทักษะทางปัญญา						4. ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ						5. ทักษะการวิเคราะห์เชิง ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ							
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	7	
766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชน	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	
766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ	●	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	
1.4) สหกิจศึกษา/ฝึกงาน																																
766-433 สหกิจศึกษา	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○
766-300 ฝึกงาน	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○	●	○	●	○

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาประเมินความสอดคล้องของข้อสอบ ถึงผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานหลักสูตร

2.2 ภาควิชาประเมินความสอดคล้องของข้อสอบกับวัตถุประสงค์ของรายวิชา

2.3 คณะกรรมการประจำคณะรับรองผลการประเมินของรายวิชา

2.4 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี

3.2 เข้าร่วมกิจกรรมตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.3 เข้าร่วมกิจกรรมตามข้อกำหนดของแผนกวิชาและวิทยาลัยอิสลามศึกษา

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 การเตรียมการในระดับมหาวิทยาลัย

1.1.1 อาจารย์ใหม่ทุกคนต้องเข้ารับการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่

1.1.2 อาจารย์ใหม่ทุกคนต้องได้รับการฝึกอบรมตามโครงการสมรรถนะการสอนของอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.2 การเตรียมการในระดับคณะ/วิทยาลัย

1.2.1 วิทยาลัยชี้แจงระเบียบหลักเกณฑ์และภาระงานสอนของอาจารย์ใหม่ พร้อมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาทักษะและคุณภาพการเรียนการสอนแก่อาจารย์ใหม่

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2.1.1 การพัฒนาระดับมหาวิทยาลัย

1) จัดแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐาน การสร้างครุมืออาชีพ และการสอนแบบ active learning ฯลฯ

2) มีโครงการพัฒนาสมรรถนะการสอนอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งครอบคลุมทักษะการจัดการเรียนการสอนขั้นพื้นฐานและขั้นสูง การผลิตสื่อการสอน รวมทั้งการวัดและการประเมินผล

2.1.2 การพัฒนาระดับคณะ/วิทยาลัย

วิทยาลัยให้ทุนสนับสนุนการผลิตสื่อการสอน ได้แก่ ทุนแต่ง/แปลและเรียบเรียงตำรา ทุนสนับสนุนการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และทุน Virtual Classroom

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ

2.2.1 การพัฒนาในระดับมหาวิทยาลัย

1) มหาวิทยาลัยให้ทุนสนับสนุนการไปเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอผลงานทางวิชาการในต่างประเทศ

2) มหาวิทยาลัยมีโครงการพัฒนาผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก โดยการให้ทุนสนับสนุนเงินค่าใช้จ่ายรายเดือนสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการที่นำเสนอผลงานพัฒนาการเรียนการสอน และทำวิจัย

2.2.2 การพัฒนาระดับคณะ/วิทยาลัย

1) ให้ทุนสนับสนุนการเข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนอผลงานวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ให้ทุนสนับสนุนอาจารย์เพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกทั้งในและต่างประเทศ

3) ให้ทุนสนับสนุนอาจารย์ระยะสั้นเพื่อเข้ารับการอบรม ดูงานหรือทำวิจัยทั้งในและต่างประเทศ

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การบริหารหลักสูตร

1.1 กรรมการวิชาการระดับคณะดูแลคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรในภาพรวม

1.1.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ทำหน้าที่ วางแผน ดำเนินการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

1.1.3 มีอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ทำหน้าที่จัดทำและประเมินการใช้หลักสูตร

1.1.3 มีอาจารย์ผู้ประสานงานรายวิชา ทำหน้าที่จัดทำ มคอ. 3 และ มคอ. 5

1.1.4 วางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับอาจารย์ผู้สอน ดำเนินการจัดการเรียนการสอน และติดตามประเมินผลรายวิชาที่รับผิดชอบเป็นไปอย่างมีคุณภาพ

2. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน

2.1 การบริหารงบประมาณ

วิทยาลัยจัดสรรงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนูปกรณ์ และวัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียนและสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

2.2 ทรัพยากรการเรียนรู้ที่มีอยู่เดิม

2.2.1 หนังสือ/ตำรา/เอกสารประกอบการสอน

2.2.2 สื่อการเรียนรู้

2.2.3 ครุภัณฑ์

2.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

2.3.1 มีคณะกรรมการวางแผน จัดหา และติดตามการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

2.3.2 อาจารย์ผู้สอนและผู้เรียนเสนอรายชื่อนหนังสือ สื่อ และตำรา ไปยังคณะกรรมการ

2.3.3 จัดสรรงบประมาณ

2.3.4 จัดระบบการใช้ทรัพยากรการเรียนการสอน

2.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

2.4.1 ประเมินความเพียงพอจากผู้สอน ผู้เรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.4.2 จัดระบบติดตามการใช้ทรัพยากร เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการประเมิน

3. การบริหารคณาจารย์

3.1 การรับอาจารย์ใหม่

คัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์ใหม่ต้องมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโท และ/หรือระดับปริญญาเอกในสาขาวิชากฎหมายอิสลาม หรือสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตาม และทบทวนหลักสูตร

คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้สอนจะต้องประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา (มคอ.5) เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้ สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือ หาแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และได้บัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.3 คณาจารย์ที่สอนบางเวลาและคณาจารย์พิเศษ

การแต่งตั้งคณาจารย์ที่สอนบางเวลาและอาจารย์พิเศษ จะคำนึงถึงคุณวุฒิ ประสบการณ์ และ ความรู้ความสามารถในรายวิชาที่จะแต่งตั้ง โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากกรรมการประจำหลักสูตร ผู้บริหารระดับภาควิชาและผู้บริหารระดับคณะ

4. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

4.1 การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

ควรมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และ/หรือระดับปริญญาโทในสาขาที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบในหลักสูตร

4.2 การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน

ต้องเข้ารับการฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนาในด้านการสอน/ภาษา/วิจัยอย่างน้อยคนละ 1 ครั้งต่อปี

5. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

5.1 การให้คำปรึกษาด้านวิชาการ และอื่นๆ แก่นักศึกษา

5.1.1 มีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ โดยมีระบบอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชั้นปี และหัวหน้าแผนกที่สามารถให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่นักศึกษาในหลักสูตรได้

5.1.2 มีคณาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาในการทำกิจกรรมของนักศึกษา

5.2 การอุทธรณ์ของนักศึกษา

5.2.1 นักศึกษาสามารถยื่นคำร้องเพื่อขออุทธรณ์ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการสอบ ผลคะแนน และวิธีการประเมินผล

5.2.2 จัดช่องทางรับคำร้องเพื่อการขออุทธรณ์ของนักศึกษา

5.2.3 จัดตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชาเพื่อพิจารณาการอุทธรณ์ของนักศึกษา

6. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และหรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

1.2 มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตทุกปีเพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงหลักสูตร

1.3 มีการสำรวจการได้งานทำของบัณฑิตทุกปี

1.4 มีการสำรวจเพื่อประเมินความต้องการของตลาดแรงงาน

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
(1) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
(2) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขาสภาวิชาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓
(3) มีรายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
(4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชาและรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
(5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
(6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มคอ.3 และมคอ.4 (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
(7) มีการพัฒนา/ปรับปรุง การจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้จากผลการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่ผ่านมา		✓	✓	✓	✓
(8) อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
(9) อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
(10) บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
(11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตรเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0				✓	✓
(12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0					✓

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษา เพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ 1-5 และอย่างน้อยร้อยละ 80 ของตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

1.1.1 ประเมินรายวิชา โดยนักศึกษา

1.1.2 ประเมินกลยุทธ์การสอนโดยทีมผู้สอนหรือระดับภาควิชา

1.1.3 ประเมินจากผลการเรียนของนักศึกษา

1.1.4 ประเมินจากพฤติกรรมของนักศึกษาในการอภิปราย การซักถาม และการตอบคำถามในชั้นเรียน

1.1.5 จัดกิจกรรมและ/หรือดำเนินการวิจัยเพื่อการพัฒนากลยุทธ์การสอน

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

1.2.1 นักศึกษาประเมินอาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชา

1.2.2 สังเกตการณ์ โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร/ผู้สอน

1.2.3 รายงานผลการประเมินทักษะอาจารย์ให้แก่อาจารย์ผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อใช้ในการ

การปรับปรุงกลยุทธ์การสอนของอาจารย์ต่อไป

1.2.4 คณะรวบรวมผลการประเมินทักษะของอาจารย์ในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนา/ปรับปรุงทักษะกลยุทธ์การสอน

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

2.1 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประเมินหลักสูตรหลังสิ้นสุดการสอนแต่ละปีโดยนักศึกษาในชั้นปีนั้นๆ

2.2 ประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย

2.3 มหาวิทยาลัยประเมินหลักสูตรโดยบัณฑิตใหม่

2.4 มหาวิทยาลัยประเมินหลักสูตรโดยผู้ใช้บัณฑิต

2.5 ประเมินหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ (Key Performance Indicators) ในหมวดที่ 7 ข้อ 7

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

- 4.1 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินผลหลักสูตร (มคอ.7)
- 4.2 ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและผู้สอน จัดประชุม สัมมนา เพื่อนำผลการประเมินมาวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและกลยุทธ์การสอน
- 4.3 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรและกลยุทธ์การสอน

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1

คำอธิบายรายวิชา

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

196-101 สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของไทย 3 (3-0-6)

Society, Economy, Politics and Government of Thailand

ประวัติศาสตร์ไทย ระบบสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองไทย แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การบริหารจัดการ และพฤติกรรมการเมืองไทย วิเคราะห์สัมพันธภาพระหว่างการเมืองกับปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ สำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องในยุคการเปลี่ยนแปลง

Thai history, social, cultural, economic and political systems; trends of socio-economic changes, as well as administration and political behaviors; relationship between politics and socio-economic factors; survey of social, related problems during transition

261-201 ทักษะการคิด 3 (2-2-5)

Thinking Skills

ความสำคัญของการคิดอย่างเป็นระบบ การใช้ปัญญาหาเหตุผลเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การริเริ่มแนวคิดใหม่ที่เป็นสัมมาทิฐิในระดับบุคคลและสถาบัน ฝึกปฏิบัติวิธีคิด สร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิจารณ์ คัดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และการตัดสินใจ

Significance of systematic thinking; problem solution and prevention through logical thinking; initiative of new positive ideas at personal and institutional levels; organizing activities to enhance critical, analytical, synthetic and creative thinking; decision making; practice of different kinds of thinking

264-102 ทักษะชีวิต 3 (3-0-6)

Life Skills

ความสำคัญและความหมายของทักษะชีวิต สภาพปัญหาและความเป็นไปในสังคมยุคปัจจุบัน คุณค่าของชีวิต และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ การเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ทักษะการปฏิเสธ และการตอบรับ ค่านิยมกับการเลือกบริโภคสื่อ การวางตัวต่อเพื่อนต่างเพศ ทักษะการแก้ปัญหาชีวิตเมื่อเผชิญภาวะวิกฤต การปรับตัว การเสริมสร้างคุณค่าชีวิตและสังคม

Significance and meaning of life skills; contemporary life problems and human situation; value of life and human dignity; understanding of oneself and others; constructive problem solving; refusing and accepting skills; values relating to

- media consumption selection; behavior toward persons of the opposite sex; skills in approaching life crisis; adjustment; enhancement of life and social values
- 282-201 ชีวิตและสุขภาพ 3 (2-2-5)**
- Life and Health**
- องค์ประกอบที่ช่วยให้บุคคลมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมจิตวิญญาณ การปฏิบัติที่ถูกต้องในการดูแลสุขภาพ หลักการเลือกกิจกรรมทางพลศึกษาและนันทนาการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต การเลือกบริโภคในชีวิตประจำวัน การป้องกันอุบัติเหตุและการปฐมพยาบาล พฤติกรรมเสี่ยงต่อเพศสัมพันธ์
- Good health factors: physical, mental, emotional, social and spiritual; Appropriate health care; considerations in selecting activities and recreation to enhance quality of life; selection of daily consumption; accident prevention and first aid; sexually precarious behaviors
- 299-101 วัฒนวิถีแห่งการดำรงชีวิต 3 (2-2-5)**
- Life Style Enhancement**
- การสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวม การพัฒนาบุคลิกภาพ การบริหารจัดการเพื่อการดำรงตนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง สมดุลแห่งชีวิต และกระบวนการ นวสมัยภายใต้สังคม พหุวัฒนธรรม การมีจิตสาธารณะ และรักษสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม และเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- Development of holistic health and personality; management for Living on sufficiency economy; balance of life and modernistic process in pluralistic society; public-mindedness and preservation of environment; raising awareness on ethical issues and human dignity
- 411-101 ภาษากับความคิดและการสื่อสาร 3 (3-0-6)**
- Language, Thought and Communication**
- ภาษากับความคิดและการนำเสนอความคิด ทักษะทั้ง 4 ของการสื่อสาร เน้น การฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนเพื่อค้นคว้า แสดงความรู้ความคิดอย่างมีขั้นตอนและเป็นเหตุผลและสามารถเขียนรายงานได้อย่างเป็นระบบ
- Language and thought; presentation of ideas through 4 communicative skills; emphasis on reading and writing skills through which researching, systematic and logical presentation of ideas, and report writing

- 417-100 ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนในระดับมหาวิทยาลัย** **3 (3-0-6)**
Preparatory English for University Study
 สำหรับผู้มีคะแนนสอบเข้าภาษาอังกฤษต่ำกว่า 30 คะแนน (ไม่เปิดให้ผู้เรียน 417-101หรือ417-102
 แล้ว)
 ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน การเขียนประโยคสื่อความหมายและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
 การอ่านเพื่อความเข้าใจฝึกหัดออกเสียงและสนทนาสั้นๆ
 (For those with O-NET scores below 30; not offered to those who have taken 417-
 101 or 417-102)
 Basic English grammar; writing grammatical and meaningful sentences; reading for
 comprehension; pronunciation drill and practice of simple conversation
- 417-101 ภาษาอังกฤษ 1** **3 (3-0-6)**
English I
 (สำหรับนักศึกษาที่มีคะแนนสอบเข้าภาษาอังกฤษ 30-65 คะแนน)
 ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า หนังสืออ่านนอกเวลาในระดับ
 ความยากของศัพท์ประมาณ 2,500 คำ
 (For those with O-NET scores between 30-65)
 English for communication and as study tool; external reading with maximum
 reading level of 2,500 words
- 417-102 ภาษาอังกฤษ 2** **3 (3-0-6)**
English II
 (รายวิชาบังคับก่อน 417-101 ภาษาอังกฤษ 1 หรือคะแนน O-NET 66 คะแนนขึ้นไป)
 ภาษาอังกฤษที่ใช้ในการสื่อสารและเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าต่อเนื่องจากรายวิชา 417-
 101 ภาษาอังกฤษ 1 หนังสืออ่านนอกเวลาในระดับความยากของศัพท์ประมาณ 3,000 คำ
 (Prerequisite: 417-101 English 1 or with at least 66 scores in O-NET or by permission
 of the Department)
 English for communication and as a study tool; continuation of 417-101; external
 reading with maximum reading level: 3,000 words
- 425-101 มนุษย์กับอารยธรรม** **3 (3-0-6)**
Man and Civilization
 อารยธรรมและความหลากหลาย อิทธิพลต่อการดำรงชีวิต ความเป็นมนุษย์ การแสวงหาสันติสุข
 ของมนุษยชาติในศาสนาสำคัญของโลก และวิถีชีวิตที่พึงประสงค์ในโลกปัจจุบัน
 Civilization and its varieties; its influence on human existence; humanity; search for
 peace of world major; desirable way of religion life in the present world

- 426-101 สิ่งแวดล้อมกับสังคม** **3 (2-2-5)**
- Environment and Society**
- ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมต่อคุณภาพชีวิต การใช้สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยการพัฒนา กฎหมายและกระบวนการทางการเมืองกับสิ่งแวดล้อม หลักการจัดการ สิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของประชาชน การสื่อสารและรณรงค์ การตัดสินใจและจริยธรรมทางสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติสิ่งแวดล้อม กรณีตัวอย่างปัญหาและแนวทางแก้ไข
- Environment and quality of life; environment as factor in development; law, political process and environment; principles of environmental management: people's participation, communication, campaigns, decision-making, and ethical issues; environmental disasters; case-study of problems and solutions
- 427-103 มนุษย์กับสังคม** **3 (3-0-6)**
- Man and Society**
- มนุษย์ในฐานะสมาชิกของสังคม โครงสร้างและวิวัฒนาการของสังคมมนุษย์ เศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง การปกครองและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรมและผลกระทบ การปรับตัวและการดำรงชีวิตในสังคม วัฒนธรรม เน้นบริบทภาคใต้
- Man as a social member; structure and evolution of social human, economic, legislative, political, governmental and environmental systems; socio-culture change and their impacts; adaptation and living in society culture; emphasis on southern context
- 428-101 วิถีชีวิตชุมชนชายแดนใต้** **3 (3-0-6)**
- Ways of Southern Border Community Life**
- ความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต เอกลักษณ์ ความขัดแย้ง การปรับตัว ทูตทางสังคม ภูมิปัญญา เศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาชุมชน ปัญหาและทางเลือกเชิงนโยบายภาครัฐเพื่อการพัฒนา
- Cultural diversity, ways of life, identities, conflicts, adaptation, social capital, local wisdom, sufficiency economy; case study of a community: problems, state policy alternatives in development
- 437-101 ปรัชญาชีวิต** **3 (3-0-6)**
- Philosophy of Life**
- ความคิดพื้นฐานทางปรัชญา หลักเกณฑ์การตัดสินคุณค่าของชีวิต เพื่อไปสู่คุณค่าทางสังคม โดยนำวิธีการทางจริยศาสตร์มาประยุกต์ใช้ให้เกิดแนวทางที่เหมาะสม
- Basic concepts in philosophy; criteria for judging life and social values based on ethical approaches

- 438-101 ศาสนาวิถี** **3 (3-0-6)**
Religious Paths
 หลักศาสนาต่างๆ และจริยธรรม เน้นความเข้าใจและการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับทุกศาสนิก เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
 Principles of various religions and ethics; emphasis on mutual understanding and proper practice for peaceful co-existence of believers of different religions
- 724-101 วิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน** **3 (3-0-6)**
Science in Daily Life
 ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ องค์ประกอบของวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยีพลังงานและระบบพลังงาน การจัดการสิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกี่ยวกับอาหาร เทคโนโลยีสิ่งทอ วิทยาศาสตร์ที่อยู่อาศัย โรคและยารักษาโรค ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางเลือก
 Nature of science and its component; applied science; technology; energy and its system; environmental management; food science and technology; textile technology; household science; diseases and medicines; progress of alternative science and technology
- 724-103 วิทยาศาสตร์กับสังคม** **3 (3-0-6)**
Science and Society
 แนวคิดทางวิทยาศาสตร์ พัฒนาการ และวิธีการวิทยาศาสตร์ ผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมมนุษย์ พลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อมและมลพิษ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งมีชีวิตอื่นๆ โภชนาการกับปัญหาทางโภชนาการและสุขภาพ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสารโทรคมนาคม การขนส่ง การเกษตรและอุตสาหกรรม
 Concept and development of science; scientific methods; impacts of science and technology on human society; alternative energy; environment and pollution; relationship between man and other living organisms; nutrition, its problems and health; breakthroughs in science and technology; telecommunication; transportation; agriculture and industry
- 746-101 คณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน** **3 (3-0-6)**
Mathematics in Daily Life
 การให้เหตุผล วิธีการคำนวณอัตราก้าวหน้า คณิตศาสตร์ การเงินและการบัญชีเบื้องต้น คณิตศาสตร์สำหรับเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ดัชนี หลักการนับเบื้องต้น และสถิติเบื้องต้น คณิตศาสตร์กับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

Reasoning; calculation of progressive rate; financial Mathematics and basic accounting; mathematics for basic economics; index; principle of counting and basic statistics; mathematics and natural phenomena

748-101 เทคโนโลยีสารสนเทศ

3 (2-2-5)

Introduction to Information Technology

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ฐานข้อมูลและการประยุกต์ การจัดการระบบสารสนเทศ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ การสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ต กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้คอมพิวเตอร์ หลักการโปรแกรม การแก้ปัญหาด้วยหลักการโปรแกรม การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

Introduction to computers, database and applications; database and applications; information system management; computer networks, internet; law and ethics for computer users programming; problem solving by programming; use of software packages

870-101 ความรู้เท่าทันสื่อและการใช้สารสนเทศ

3 (3-0-6)

Utilization of Information and Media Literacy

ความสำคัญของสื่อและสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ลักษณะและรูปแบบ แหล่งและการเข้าถึง การใช้ประโยชน์จากสื่อและสารสนเทศ ความรู้เท่าทันสื่ออิทธิพลของข่าวสารและสื่อที่มีต่อชีวิตประจำวัน สังคมและวัฒนธรรม ค่านิยมและความหมายที่แฝงเร้นในเนื้อหาสาระผ่านสื่อมวลชน จริยธรรมและกฎหมายลิขสิทธิ์

Significances of information for life-long learning; nature and form of information; resources and access; utilization of media and information; media literacy; influence of news and media on daily life; social and cultural value and hidden meaning in message of mass communication; ethical issues and copyright law

914-101 วัฒนธรรมและศิลปะไทย

3 (3-0-6)

Thai Culture and Arts

คุณค่าความงามและความซาบซึ้งในวัฒนธรรมและศิลปะไทย สภาพทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะในแต่ละยุคสมัย

Value, beauty and appreciation of Thai culture and arts; socio-economic and political influences on artistic works in particular periods

- 914-102 สุนทรียภาพในงานศิลปะ 3 (3-0-6)
Aesthetics in Artistic Works
 องค์ประกอบ รูปแบบและเนื้อหา เอกภาพ ความประสาน และความขัดกัน ความงามในงาน
 ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ และคีตศิลป์
 Composition; form and content; unity, harmony and contrast; aesthetics in visual
 art, dance and music

2 หมวดวิชาเฉพาะ

2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐาน

- 761-102 ชีวิตประวัติศาตร์นบีผู้ห่มมัส 3 (3-0-6)
Life Story of the Prophet Muhammad
 การกำเนิด วัฒนาการและแหล่งข้อมูลของสิเราะฮ์ นักบูรพาคดีกับการศึกษาสิเราะฮ์ ชีวิตของ
 ศาสดามุหัมมัด ในยุคมักกะฮ์และยุคมะดีนะฮ์ วิพากษ์สิเราะฮ์ในหัวข้อสำคัญๆ บทบาทและผลงาน
 ของศาสดามุหัมมัดต่อการพัฒนาสังคมมนุษย์
 Origin, development and historical sources of *Sirah*; orientalists and the study of
Sirah; life of the Prophet Muhammad (*PBUH.*) in the period of Makkah and
 Madinah; critique on some major topics of *Sirah*; the Prophet's role and works and
 the development of human society
- 761-201 ภาษาอัลกุรอาน 1 2 (2-0-4)
Qur'anic Language I
 โครงสร้างของภาษาอัลกุรอาน หน่วยเสียง รากศัพท์ การประกอบคำ และการสร้างประโยคแบบ
 ต่างๆ
 Structure of Qur'anic language; phoneme, etymology, word formation and
 construction of different types of sentences
- 761-202 ภาษาอัลกุรอาน 2 2 (2-0-4)
Qur'anic Language II
 รายวิชาบังคับก่อน : 761-201 ภาษาอัลกุรอาน 1
 วิเคราะห์ข้อเขียน ลีลาและสำนวนภาษาอัลกุรอานในระดับกลาง
 Prerequisite: 761-201 Qur'anic Language 1
 Analytical study of texts, language style and idioms of Qur'anic language at
 intermediate level

- 761-203 ภาษาอัลกุรอาน 3** **2 (2-0-4)**
Qur'anic Language III
 รายวิชาบังคับก่อน: 761-202 ภาษาอัลกุรอาน 2
 กุรอานในระดับสูง เน้นสำนวนโวหาร อุปมาอุปมัย ฝึกการอ่าน เพื่อความเข้าใจภาษาอัล กุรอาน ใน
 ข้อเขียนทางประวัติศาสตร์ ปรัชญา วัฒนธรรมและวรรณกรรม ฝึกใช้ภาษาอัลกุรอานในการเขียน
 ความเรียงและรายงานทางวิชาการ
 Prerequisite: 761-202 Qur'anic Language II
 Advanced Qur'anic language; emphasis on rhetorical meaning: idioms and
 metaphors; reading for comprehension of Qur'anic language in historical,
 philosophical, cultural and literary texts; use of Qur'anic language in composition
 and academic report writing
- 761-205 อุลุม อัลกุรอาน 1** **3 (3-0-6)**
Ulum al-Qur'an I
 ประวัติความเป็นมาของอุลุม อัลกุรอาน วะหฺยู การรวบรวมและการบันทึกอัลกุรอาน โครงสร้าง
 ของเล่ม แนวเนื้อหา การประทานและสาเหตุการประทาน และศึกษาความแตกต่างระหว่างสุเราะฮ์
 มักกียะฮ์และมะดะนิยะฮ์
 Historical background of 'Ulum al-Qur'an; Wahy; compilation and transcription of
 al-Qur'an; structure and contents of the Holy Scripture; the revelation and its
 causes; study of the distinction between *Makkiah* and *Madaniah*
- 761-206 อุลุม อัลหะดีษ** **3 (3-0-6)**
Ulum al-Hadith
 ประวัติพัฒนาการอุลุม อัลหะดีษ ความหมายและความสำคัญของหะดีษ การบันทึกหะดีษ สายสืบ
 (Sanad) และตัวบท (Matn)หะดีษ การจำแนกประเภทและชนิดต่างๆ ของหะดีษ ตลอดจนมุศฎอ
 ละห์ อัลหะดีษ (*Mustalah al-Hadith*)
 Historical development of 'Ulum al-Hadith (sciences of Hadith); definition,
 significance, and record of al-Hadith; chain (*sanad*) and text (*Matn*) of al-Hadith;
 classifications and types of Hadith, and Hadith terminology (*Mustalah al-Hadith*)
- 761-207 อะกีดะฮ์ อิสลามียะฮ์** **3 (3-0-6)**
Aqidah Islamiyah
 ความหมาย ขอบข่าย ความสำคัญและประวัติความเป็นมาของวิชาอากีดะฮ์ อี้มาน อิสลามและอิห
 สาน สิ่งที่ทำให้เสียอี้มาน การบารอฮ์และการวาลาฮ์ การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ การศรัทธาต่อบรรดามะ
 ลากิยะฮ์ บรรดากิตาบ บรรดาศาสดาและความเป็นศาสตา วันอาคิเราะฮ์ เกาะฎอฮ์ และเกาะดร์

Definition, scope, significance and historical background of 'Aqidah; Iman, Islam and Ihsan; causes of deterioration of Iman; Bara' and wala'; belief in Allah and His angels, Holy Books, prophets and prophethood; belief in the Hereafter, Qada' and Qadar (fate and divine desire)

766-101 กฎหมายอิสลามเบื้องต้น 3 (3-0-6)

Introduction to Fiqh

ความหมายของฟิกฮ์และชะรีอะฮ์ กำเนิดและพัฒนาการของฟิกฮ์ ฐานะและบทบาทของฟิกฮ์ในยุคต่างๆ รวมทั้งศึกษา มัชฮับ (สำนักคิด) ต่างๆ ของฟิกฮ์ โดยเน้นมัชฮับชาฟีอี

Definitions of *Fiqh* and *Shari'ah*; origin and development of *Fiqh*, status and roles of *Fiqh* in several periods; *Mazhab* (schools of thoughts) in *Fiqh* with special reference to *Mazhab Shafi'e*

2.2 กลุ่มวิชาเอกบังคับ

766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1 3 (3-0-6)

Principles of Fiqh I

ประวัติความเป็นมาของวิชาอศุลฟิกฮ์ หุกม (บทบัญญัติ) ประเภทและที่มาของหุกม เช่น อัลกุรอาน หะดีษ อิจญ์มาอ์ และกียาส

History of the Principles of Fiqh; Islamic jurisprudence; types and sources of Hukm such as al-Qur'an, Hadith, Ijtima', and Qiyah

766-203 หลักกฎหมายอิสลาม 2 3 (3-0-6)

Principles of Fiqh II

แนวทางการได้มาของบทบัญญัติอิสลาม อันได้แก่ อิสติหซาน อิสติศลาหฺ และอูรฟู (จารีตประเพณี) ตลอดจนวิธีการตีความตัวของอัลกุรอานและหะดีษ

Islamic law derived from *Istihsan*, *Istislah*, and *Urf* (tradition) as well as methods of interpretations of *al-Qur'an* and *Hadith*

766-204 หลักกฎหมายอิสลาม 3 2 (2-0-4)

Principles of Fiqh III

วิธีการกำหนดหุกมโดยวิธีการวิเคราะห์ อิจญ์ติฮาด (วินิจฉัย) คุณสมบัติของของผู้กระทำการวิเคราะห์ วินิจฉัย (อิจญ์ติฮาด) การพิทวา ความแตกต่างระหว่างการพิพากษาและการพิทวา และศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตักลิด

Islamic law derived from *Ijtihad* (interpretation); qualification of the interpreter (*Mujtahid*); *Fatwa*, the distinction between judgment and *fatwa*; and a study on *Taqlid*

- 766-205 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย 3 (3-0-6)
Qur'anic Verses Bearing on Law
 วิเคราะห์อายะฮ์ (โองการ) ต่างๆ ที่เกี่ยวกับฟิกฮ์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายครอบครัวและมรดก โองการต่างๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายอาญา เช่น ความผิดทางอาญาที่มีการกำหนดบทลงโทษ และความผิดทางอาญาที่ไม่มีการกำหนดบทลงโทษ และอายะฮ์ที่เกี่ยวกับระบบศาล การพิจารณาคดี และพยานหลักฐาน
 An analysis of Qur'anic verses related to *Fiqh* on Islamic family law and inheritance, verses related to criminal law such as criminal offence with assigned penalty and without assigned penalty; and verses relating to court system, trial and evidence
- 766-206 อัลหะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย 3 (3-0-6)
Al-Hadith Bearing on Law
 วิเคราะห์หะดีษต่างๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การล้มละลาย การจำนำ จำนอง และการค้ำประกัน หะดีษต่างๆ ที่เกี่ยวกับกฎหมายอาญา และการพิจารณาคดีอาญา
 An analysis of *Hadith* related to civil and commercial law; bankruptcy; pawn; mortgage and suretyship; *Hadith* related to criminal law and criminal trial
- 766-210 หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม 3 (3-0-6)
Fiqh al-Ibadat
 ฟิกฮ์ในส่วนที่เกี่ยวกับศาสนพิธีต่างๆ (อิบาดะฮ์) ทั้งหมดคือการทำความสะอาด การละหมาด การถือศีลอด การจ่ายซะกาต และการประกอบพิธีหัจญ์
Fiqh on all religious rituals (*Ibadat*): cleanliness, prayer (*Salat*), fasting (*Siyam*), almsgiving (*Zakat*), and performing Hajj
- 766-220 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1 3 (3-0-6)
Fiqh al-Muamalat I
 ศึกษาการซื้อขายในอิสลาม ประเภทต่างๆ ของการซื้อขาย การโฆษณาสินค้า การลดแลกแจกแถม การคุ้มครองผู้บริโภค การปรับขึ้นราคาสินค้า การกักตุนสินค้า ลิขสิทธิ์ทางการค้า การซื้อขายผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ การเช่า การจำนำ จำนอง การว่าจ้าง สัญญาที่ไม่มีการตอบแทน เช่น วกัฟ ฮิบะฮ์ และ ฮะดียะฮ์
Fiqh in relation to sale contract, advertisement, consumer protection, price increasing, pledge and mortgage (*Rahn*), e-commerce, hire of property, intellectual property, and gift

766-240 หลักกฎหมายมหาชน

2 (2-0-4)

General Principles of Public Law

สถาบันทางกฎหมายมหาชน ความหมาย องค์ประกอบและรูปแบบของรัฐ การเป็นนิติบุคคลและสถาบันต่างๆ ของรัฐ ศึกษาความหมายและความจำเป็นของการปกครองโดยกฎหมาย ความเป็นมาและวิวัฒนาการของระบบกฎหมายมหาชน ขอบเขตและลักษณะเฉพาะของกฎหมายมหาชน บ่อเกิดของกฎหมายมหาชน แนวความคิดและนิติวิธี (Juristic Method) ของกฎหมายมหาชน

Institutions in public law; definition, components and forms of state; legal person status and institutions of state; a study of the necessity of governing by law; history and development of public law system; scope and specific characteristics of public law; study of the origin of public law and concept of juristic method in public law

766-241 กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป

3 (3-0-6)

Civil Law : General Principles

ความหมาย ความเป็นมาและบ่อเกิดของกฎหมาย ประเภทและหมวดหมู่ของกฎหมาย การบัญญัติ การเปลี่ยนแปลงและการยกเลิกกฎหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายกับปรากฏการณ์ทางสังคมอื่นๆ ระบบกฎหมายที่สำคัญของโลก การใช้ การตีความ และการบังคับตามกฎหมาย สิทธิ หน้าที่ และการใช้สิทธิ รวมทั้งการใช้สิทธิเกินส่วน นิรโทษกรรมและหลักสุจริต รวมทั้งบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 1 หลักทั่วไป ลักษณะ 1 บทเบ็ดเสร็จทั่วไป และลักษณะ 2 บุคคล

Definition, background and origin of law; types and categories of law; enactment, alteration, and abrogation of law; relations between legal system and other social phenomena; study of world important legal systems; application, interpretations, effect and law enforcement; rights and responsibilities and exercise of right as well as excess of power, amnesty and rule of trusty; general principles of commercial law as specified in Civil and Commercial Code, Book1, excluding titles 3 to 6

766-242 กฎหมายรัฐธรรมนูญ

3 (3-0-6)

Constitutional Law

ประวัติและวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญ การจัดทำรัฐธรรมนูญ อำนาจอธิปไตย องค์การต่างๆ ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ทฤษฎีที่สำคัญๆ ของระบบรัฐธรรมนูญ รวมทั้งปรัชญาของแนวความคิดต่างๆ ในระบบรัฐธรรมนูญนิยม

History and development of constitution; government bodies; rights and liberty of individual; important theories of constitutional system

- 766-243 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา 3 (3-0-6)
Civil and Commercial Law: Juristic Acts and Contracts
 ศึกษาหลักกฎหมายลักษณะนิติกรรม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 1 และหลักกฎหมายเรื่องระยะเวลา อายุความ และหลักกฎหมายสัญญา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 2 รวมทั้งกฎหมายเกี่ยวกับข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
 Principles of juristic act in Civil and Commercial Code, Book 1, including period of prescription and principles of contract in Book 2 of Civil and Commercial Code
- 766-307 กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม 3 (3-0-6)
Qawa'id and Theory of Fiqh
 ความหมาย และประวัติความเป็นมาของเกาะวาอิดฟิกฮ์ และหลักการของฟิกฮ์ ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการฟิกฮ์ สิทธิ สัญญาและกรรมสิทธิ์
 Definition and historical background of *Qawa'id* and principles of *Fiqh*; theories on principles of *Fiqh*; rights; contract and right of ownership
- 766-311 กฎหมายอาญาอิสลาม 3 (3-0-6)
Criminal Fiqh
 กฎหมายอิสลามในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญาต่างๆ บทลงโทษและความผิดที่ไม่มีกำหนดบทลงโทษ (ตะอซีร์)
 Fiqh pertaining to criminal law; punishment; offence with unstated punishment (Ta'sir)
- 766-312 กฎหมายครอบครัวอิสลาม 3 (3-0-6)
Islamic Family Law
 การหมั้น การสมรส สิทธิและหน้าที่ของคู่สมรส การสิ้นสุดของการสมรส การเลี้ยงบุตรและการปกครอง สิทธิของบุตรและสิทธิของบิดามารดา
 Engagement; marriage; rights and responsibilities of the married couple; Cancellation of marriage; child rearing and guardianship; rights of a child and parents
- 766-313 กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ 3 (3-0-6)
Comparative Fiqh
 ความหมาย และความสำคัญของการศึกษาฟิกฮ์ในเชิงเปรียบเทียบ สาเหตุความแตกต่างของแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับฟิกฮ์ ตลอดถึงความแตกต่างทางความคิดของนักกฎหมายอิสลามในเรื่องที่เกี่ยวกับอิบาติตและมูนากะฮัต มุอามาละตและญินายัต

Definition and significance of the study of comparative *Fiqh*; causes of the distinction between concept in *Fiqh* as well as the differences of Islamic scholars relating to *Ibadat* and *Munakahat*, *Muamalat* and *Jinayat*

766-321 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2 3 (3-0-6)

Fiqh al-Muamalat II

ศึกษาความเป็นมาของสถาบันการเงินอิสลาม พิกฎที่เกี่ยวข้องกับการบริการของสถาบันการเงินอิสลาม อาทิเช่น การรับฝากเงินประเภทต่างๆ การค้ำประกัน การให้วงเงินสินเชื่อ การโอนเงิน การรับซื้อตัว แลกเงิน ตั๋วสัญญาการใช้เงิน การแลกเปลี่ยนเงินตรา เป็นต้น

History of Islamic financial institution, Fiqh relating to Islamic financial institution's products and services, for example money deposit and transfer, loan and secured transactions, bill of exchange, promissory note, currency exchange transaction

766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3 3 (3-0-6)

Fiqh al-Muamalat III

หลักการลงทุนในอิสลาม การลงทุนของสถาบันการเงินอิสลาม อาทิเช่น มุชาระกะฮะฮ์ มุฎอเราะซะฮะฮ์ มุร้อบะฮะฮ์ สะลัม อิสติศนาอ์ ขายผ่อน การทำธุรกรรมในตลาดเงินและตลาดหุ้น เป็นต้น

Principles of Islamic investment, investment of Islamic financial institutions, for example; musharakah, mudharabah, murabahah, salam, istisna, sell on credit, transactions in money markets and stock exchange

766-330 วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม 3 (3-0-6)

Research Methodology in Islamic Law

ระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนต่างๆ ของกระบวนการวิจัยทางนิติศาสตร์อิสลามโดยละเอียด การเลือกหัวข้อวิจัย การตั้งปัญหาวิจัย การออกแบบวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และตีความ พร้อมทั้งการเขียนรายงานการวิจัยที่ถูกต้อง

Research methodology and stages in research process in Islamic law in details; choosing research topic, identifying research problem, research design, data collection and gathering, analysis and interpretation, as well as research report

766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป 3 (3-0-6)

Civil and Commercial Law: Obligation

หลักทั่วไปของกฎหมายลักษณะหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บรรพ 2 นอกจากนี้ที่เป็นเนื้อหาของกฎหมายลักษณะนิติกรรมและสัญญาและกฎหมายลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง และลาภมิควรได้

Quality of obligations including definition of obligations, subject of obligations, subrogation, transfer of claims, claims, cancellation of fraudulent acts, right of

retention, preferential rights, plurality of debtors and creditors, and extinction of obligation; and study of general principles of quality of obligations in accordance with Book 2 of the Civil and Commercial Code

766-345 กฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป 3 (3-0-6)

Criminal Law 1 : General Principles

หลักทั่วไปในกฎหมายอาญา การใช้กฎหมายอาญา โทษ และวิธีการเพื่อความปลอดภัย ความรับผิดชอบในทางอาญา การพยายามกระทำความผิด ตัวการและผู้สนับสนุน การกระทำความผิดหลายบทหรือกระทง การกระทำความผิดอีก อายุความและหลักกฎหมายที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

Theories and general principles of criminal law in criminal code (penal code) section 1; criminal principle relating to offence in criminal code section 2 title 10 to 12 and section 3 petty offence

766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ 3 (3-0-6)

Civil and Commercial Law : Torts Management of Affairs without Mandate and Undue Enrichment

หลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิควรได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 2

Quality of wrongful acts including liability of wrongful acts committed by oneself or others, liability of owner of assets caused by wrongful acts, compensation for wrongful acts, prescription of wrongful acts and justifiable acts and study of Book 2 Title 5 on wrongful acts in the Civil and Commercial Code

766-414 กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม 3 (3-0-6)

Law of Inheritance and the living Will in Islam

หลักการแบ่งมรดกในอิสลาม ผู้มีสิทธิรับมรดก การตัดสิทธิในมรดกและการทำพินัยกรรม ทศนะ การแบ่งมรดกของชาวอาหรับก่อนอิสลาม

Division of inheritance in Islam; eligible recipients of inheritance; Disinheritance; will in Islam; Arabs' concepts of inheritance division before the Coming of Islam

766-415 ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม 3 (3-0-6)

Islamic Judicial System and Judiciary process

ประวัติความเป็นมาของศาล ผู้พิพากษา วิธีพิจารณาความในศาล เช่น ประเภทของศาล การตั้งและอำนาจของผู้พิพากษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้พิพากษากับรัฐ การฟ้องร้อง พยานหลักฐานและการพิจารณาคดีรวมทั้งการฝึกงานที่ศาลและที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเพื่อศึกษากระบวนการวิธีพิจารณาความ

History of court; judge; and trial such as type of court, appointment and authority of judge, relationship between judge and state, litigation, evidence and trial as well as internship in court and provincial Islamic committee in order to study trial process

766-431 สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน 3 (1-4-4)

Seminar on Fiqh in Contemporary Issues

สัมมนาปัญหาทางกฎหมายอิสลามที่เกี่ยวกับปัญหาปัจจุบัน เช่น การธนาคาร การประกันชีวิต การประกันภัย การบริจาคเลือดหรืออวัยวะ การผสมเทียม ธนาคารอสุจิ และศัลยกรรมตกแต่ง และกฎหมายที่เกี่ยวกับมุสลิมในประเทศไทย

Seminar on *Fiqh* on contemporary issues such as banking, life insurance, insurance, blood and organ donation, artificial insemination, sperm bank including law relating to muslim in Thailand

766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์สินและที่ดิน 3 (3-0-6)

Law of Property and Land

หลักกฎหมายลักษณะทรัพย์สิน การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ แคนกรรมสิทธิ์ การใช้กรรมสิทธิ์ กรรมสิทธิ์รวม ทรัพย์สินประเภทต่างๆ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 4 ประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

Title of property including definitions and types of assets and property; registration of property; restrictions of exercise of ownership and study principles of law on title of property provided in Book 4 of the Civil and Commercial Code

2.3 กลุ่มวิชาเอกเลือก

766-316 กฎหมายอิสลามว่าด้วย หะลาล-หะรอม 2 (2-0-4)

Fiqh: Halal-Haram

กฎหมายอิสลามที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม เครื่องใช้ และเครื่องแต่งกายที่อนุมัติและไม่อนุมัติ และศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด

Fiqh pertaining to permissible (lawful) and forbidden (prohibited) food, drink, basic necessities, and clothing; and study relating to cleanliness

766-317 กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหารและผลิตภัณฑ์หะลาล 3 (3-0-6)

Fiqh on Halal Standard of Foods and Products

ระเบียบคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยว่าด้วยการรับรองหะลาล และศึกษากระบวนการผลิต เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกวัตถุดิบ ขั้นตอนการผลิต การบรรจุภัณฑ์ การเก็บรักษา

การชำระล้าง และการขนส่ง ให้ถูกต้องตามมาตรฐานทะเลาล ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์ที่มีการปนเปื้อนกับสิ่งที่หลักการอิสลามไม่อนุมัติ

Regulation of the Central Islamic Committee of Thailand regarding halal food standards. Study food products, raw materials including the production process certified and accredited with the Halal food standard

766-350 กฎหมายลักษณะบุคคล ครอบครัว และมรดก 3 (3-0-6)

Persons, Family and Succession Law

หลักกฎหมายบุคคล บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ภูมิลำเนา ความสามารถและกฎหมายลักษณะครอบครัว ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 รวมถึง หลักกฎหมายเกี่ยวกับมรดก สิทธิในการรับมรดก พิษยกรรม วิธีการจัดการและปັນทรัพย์มรดก ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 6

Period of personality, term of personality, capacity, juristic person in accordance with the Civil and Commercial Code Book 1 Title 2, the Civil and Commercial Code, Book 5 on family, the Civil and Commercial Code, Book 6 on succession

766-353 กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย 2 (2-0-4)

Judiciary Process and Thai Court System

กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง ระบบศาลเดี่ยวหรือศาลยุติธรรม ระบบศาลคู่หรือศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ โครงสร้างอำนาจหน้าที่และการบริหารงานของศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลทหาร และศาลรัฐธรรมนูญ

Process of civil justice, criminal justice and administrative justice. The court system; court of justice, specialized courts, parallel court system, single court system. The structure of power, duty and judicial administration in Court of Justice, Administrative Court, Military Court, and Constitutional Court

766-356 การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น 3 (1-4-4)

Alternative Dispute Resolution

วิธีการระงับข้อพิพาทในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนอกศาลและในศาล เช่น การเจรจาอนุญาโตตุลาการ การไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท และปัญหาปัจจุบันต่าง ๆ อันเกิดจากการระงับข้อพิพาทในศาล ตลอดจนฝึกปฏิบัติการระงับข้อพิพาท โดยทางเลือกต่าง ๆ

Procedure of alternative dispute resolution both in and out of court; for example, arbitration, conciliation and compromise, and current problems caused by dispute resolution in court as well as practice in case study on alternative dispute resolution

- 766-408 ปรัชญากฎหมายอิสลาม** **3 (3-0-6)**
Philosophy of Islamic Law
 ปรัชญาในการบัญญัติกฎหมายในอิสลาม และเป้าหมายหลักห้าประการของกฎหมายอิสลาม คือ การรักษาศาสนา ชีวิต ทรัพย์สิน สติปัญญา และสายตระกูล
 Philosophy of law in Islam and five main objectives of Islamic law namely preservation of religion, life, property, mind and descent
- 766-418 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ** **2 (2-0-4)**
International Islamic Law
 กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศทั้งประเภทเอกชนและมหาชน บุคคลในกฎหมายระหว่างประเทศ สถานภาพของผู้ที่ไม่ใช่พลเมืองของรัฐอิสลาม หลักความสัมพันธ์ระหว่างรัฐอิสลามกับรัฐอื่น ทั้งในภาวะปกติ ภาวะสงคราม และในภาวะที่มีสัญญาต่อกัน
 International Islamic law including private and public categories; parties in international law; status of non-Muslims in Islamic state; principles of relations between Islamic state and other states under normal, war and pact conditions
- 766-419 ซิยาซะฮ์ ชัรอียะฮ์** **2 (2-0-4)**
Siyasah Shariyah
 เกี่ยวกับที่มาของอำนาจการปกครอง ระบบการปกครองและประวัติการจัดตั้งรัฐอิสลาม วิธีการเลือกผู้นำ คุณสมบัติและบทบาทของผู้นำ ตลอดจนการสิ้นสุดความเป็นผู้นำในอิสลาม
 Origin of administrative power, administrative system and history of the establishment of Islamic state; selection of leader, qualification and role of leader as well as termination of leadership in Islam
- 766-423 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4** **3 (3-0-6)**
Fiqh al-Muamalat IV
 ประวัติความเป็นมาของการประกัน หลักการประกันภัยและประกันชีวิตในอิสลาม ตลอดจนประกันประเภทต่างๆ ทั้งที่ดำเนินการโดยภาครัฐและภาคเอกชน
 History of insurance, principles of insurance and insurance of life in Islam including types of insurance by private and public sectors
- 766-424 ระบบการเงิน การคลังในอิสลาม** **2 (2-0-4)**
Islamic Finance System
 หลักการและนโยบายการคลังในอิสลาม อันได้แก่การจัดระบบรายได้และรายจ่าย
 Principles and policies of public finance in Islam: revenues and expenditure management system

- 766-432 อัลฟะลัก 3 (3-0-6)
al-Falak
 ระบบการโคจรของโลก ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เพื่อคำนวณเวลาละหมาด 5 เวลา ตลอดจนการกำหนดวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม
 Orbit of the earth, sun, and moon in order to calculate 5 prayer times as well as to identify important dates in religion
- 766-451 กฎหมายพาณิชย์ 1 3 (3-0-6)
Commercial Law I
 กฎหมายว่าด้วยสัญญาในทางพาณิชย์ลักษณะต่างๆ เช่น ลักษณะซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่าทรัพย์สิน และเช่าซื้อ ตลอดจนศึกษากฎหมายเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วน บริษัท เช่น การบริหารจัดการ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันกับบุคคลภายนอก อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการและ ผู้บริหาร การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด และอื่นๆ
 Legal principle of specific contracts such as sale, exchange, gift, hire of property, and hire purchase. Legal principles of partnership and company such as management, relation of partners between themselves and with third persons, power, duty and liability of directors and executives, the registration of ordinary partnership, limited partnership and limited company.
- 766-452 กฎหมายพาณิชย์ 2 3 (3-0-6)
Commercial Law II
 กฎหมายพาณิชย์เกี่ยวกับการกู้ยืม ฝากทรัพย์สิน ค้ำประกัน จำนอง จำน่า และหลักประกันแห่งหนี้ประเภทต่างๆ รวมทั้งหลักกฎหมายเกี่ยวกับบัญชีเดินสะพัด ตั๋วเงิน และตราสารเปลี่ยนมือประเภทต่างๆ ตามกฎหมายลักษณะตั๋วเงิน กฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดทางอาญาที่เกิดจากตั๋วเงิน
 Legal principles pertaining to loan, deposit, suretyship, mortgage pledge, and securities for various types of debt, Legal principles pertaining to current account, bill and types of negotiable instruments according to the Civil and Commercial Code Book III including offences relating to the use of bill
- 766-454 กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด 4 (4-0-8)
Criminal Law II : Offense
 วิชาบังคับก่อน : เคยศึกษากฎหมายอาญา 1 : บทบัญญัติทั่วไป
 หลักกฎหมายเกี่ยวกับความผิดในลักษณะต่างๆ ในภาค 2 และ ภาค 3 ของประมวลกฎหมายอาญา
 Legal principles pertaining to specific offenses in Book II and Book III of the Penal Code

766-455 กฎหมายปกครอง

3 (3-0-6)

Administrative Law

หลักทั่วไปและลักษณะสำคัญของกฎหมายปกครอง องค์กรฝ่ายปกครอง การกระทำในทางการปกครอง ผลบังคับของคำสั่งทางปกครอง การเพิกถอนคำสั่งทางปกครอง มาตรการบังคับทางปกครอง วิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง บริการสาธารณะ การจัดระเบียบบริหารราชการ รวมทั้งศึกษาถึงองค์กรศาลปกครอง อำนาจของศาลปกครอง วิธีพิจารณาคดีในศาลปกครอง และการบังคับคดีปกครอง

General principles and significant characteristics of administrative law, administrative organs, administrative act, legal effect of administrative act, revocation of administrative act, administrative execution, procedures performed by administrative officials, public service, administration of state organs. The topic includes organization and jurisdiction of administrative court, administrative court's procedure and execution of administrative judgement

766-457 กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา

3 (3-0-6)

Intellectual Property Law

วิวัฒนาการและแนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ เช่น ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร และสิทธิในเครื่องหมายการค้า ความคุ้มครองตามกฎหมาย การบังคับใช้ตลอดจนการตรวจสอบสิทธิและวิธีการขอรับการคุ้มครองรวมทั้งการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

Evolution and concepts relating to intellectual property (IP) protection, the classifications of intellectual property rights such as copyright, patent and trademark, legal protection and enforcement, right examination and protection eligibility as well as major international IP conventions and IP licensing agreement.

766-458 กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

2 (2-0-4)

Human Rights Law

ความหมายและปรัชญาของสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระดับระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายไทย

Meaning and philosophy of human rights; protection of human rights by the United Nations; protection of human rights at international and regional level; protection of human rights under Thai law

766-459 กฎหมายเปรียบเทียบ**3 (3-0-6)****Comparative Law**

เปรียบเทียบระหว่างกฎหมายทั่วไปกับกฎหมายอิสลาม ลักษณะแพ่งพาณิชย์ และลักษณะอาญา พร้อมด้วยแหล่งที่มาของกฎหมายทั้งสอง

Comparison between general law and Islamic law; civil and commercial and criminal qualities as well as sources of both laws

2.4 กลุ่มวิชาสหกิจศึกษาและฝึกงาน**766-300 การฝึกงาน****300 ชั่วโมง****Field Work**

การฝึกงานในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอิสลาม นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนแล้วไม่น้อยกว่า 6 ภาคการเรียน ต้องติดต่อเข้ารับการฝึกงานในภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 300 ชั่วโมง แล้วทำรายงานเสนออาจารย์ผู้ควบคุม

Field work in various business units involving Islamic law; student having registered for at least 6 semesters are eligible to do field work for a minimum of 300 hours, written report required

766-433 สหกิจศึกษา**6 (0-36-0)****Cooperative Education**

การปฏิบัติงานเต็มเวลาของนักศึกษาด้านกฎหมายอิสลาม ในสถานประกอบการหรือในโครงการที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ ภายใต้การดูแลและแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาสหกิจศึกษา และที่ปรึกษาจากสถานประกอบการ การรายงาน การนำเสนอ และผลสำเร็จโครงการสหกิจศึกษา

On the full-time job training in field of Islamic law at work place or related organization under supervision of supervisor of the College and employment site, reporting, presentation and Cooperative Education' successful Projects.

ภาคผนวก 2

ภาระงานสอนและ ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

1. อาจารย์ประจำหลักสูตร

1.1 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. มะรอนิง สาแลมิง

รายวิชา 766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-307	กฎหมายและทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-356	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	3 (1-4-4)
รายวิชา 766-418	กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-432	อัลฟะลัค	3 (3-0-6)

1.1.1 ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

1) งานวิจัย

1.1) อับดุลรอซิด เจมะมะ มะรอนิง สาแลมิง อัสมัน แตอาลี และคณะ (2547) เมืองนำอยู่ ชุมชนเข้มแข็ง ตามรูปแบบอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ผู้ร่วมวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากกอ. สสส. จชต.)

1.2) การเดร์ สะอะ มะรอนิง สาแลมิง และคณะ (2548) รูปแบบสถาบันอุดมศึกษานานาชาติ กรณีศึกษา สถาบันอุดมศึกษาในประเทศบรูไน วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

1.3) บุคอรี อะห์มัด ยี่สุนทรง มะรอนิง สาแลมิง และ ฮาฟิส ฮิเล (2549) : “ศึกษาความคิด อุดมคติและความสัมพันธ์กับสุขภาวะชุมชนมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้” กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผู้ร่วมวิจัย ได้รับบสนับสนุนการวิจัยจาก สสส.)

1.4) นิเลาะ แวอุเซ็ง มะรอนิง สาแลมิง และหมุหามัดรยูานี บากา (2551) สภาพ ปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาของสถาบันศึกษาปอเนาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ผู้ร่วมวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน)

2) บทความทางวิชาการ

2.1) หลักประกันภัยในอิสลาม: วารสารอันนัวร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 หน้า: 93-106

1.2 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. สุทธิศักดิ์ ตือเระ

รายวิชา 766-240	หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-241	กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-242	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-243	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-344	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้: หลักทั่วไป	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-346	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะละเมิดจัดการงานนอกสั่งลามิควรได้	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-447	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์และที่ดิน	3 (3-0-6)

1.2.1 ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

1) งานวิจัย

1.1) อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต นิเลาะ แวอุเซ็ง สุทธิศักดิ์ ตือเระ และคณะ (2547) ความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (ผู้ร่วมวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย)

1.2) อับดุลรอชิด เจมะมะ มะรอนิง สาแลมิง อัสมัน แตอาลี สุทธิศักดิ์ ตือเระ และคณะ (2547) เมืองน่าอยู่ชุมชนเข้มแข็ง ตามรูปแบบอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ผู้ร่วมวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากกอ. สสส. จชต.)

1.3 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. อัสมัน แตอาลี

รายวิชา 766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-316	กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเลาล-หะรอม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-317	กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐานอาหาร และผลิตภัณฑ์ทะเลาล	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-414	กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)

1.3.1 ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

1) งานวิจัย

1.1) อับดุลรอซิด เจมะมะ มะรอนิง สาแลมิง **อัสมัน เตอาลี** และคณะ (2547) เมื่อนำอยู่ชุมชนเข้มแข็ง ตามรูปแบบอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี (ผู้ร่วมวิจัย ได้รับทุนอุดหนุนจากกอ. สสส. จขต.)

1.4 ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. อับดุลเราะมาน เจอารง

รายวิชา 766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)

1.4.1 ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

-ไม่มี-

1.5. ภาระงานสอนของ ศ. รศ. ผศ. อ. ดร. Ibrahim Lamine Sano

รายวิชา 766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-322	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-415	ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-419	ชียาซะฮ์ ซ์รียะฮ์	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-423	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-424	ระบบการเงิน การคลังในอิสลาม	2 (2-0-4)

5.1 ผลงานทางวิชาการ การค้นคว้าวิจัย หรือการแต่งตำรา

-ไม่มี-

2. อาจารย์พิเศษ

2.1 ภาระงานสอน

รายวิชา 766-350	กฎหมายลักษณะบุคคล ครอบครัว และมรดก	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-353	กระบวนการยุติธรรมและระบบศาลไทย	2 (2-0-4)
รายวิชา 766-451	กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-452	กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-454	กฎหมายอาญา 2: ภาคความผิด	4 (4-0-8)
รายวิชา 766-455	กฎหมายปกครอง	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-458	กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	3 (3-0-6)
รายวิชา 766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)

ภาคผนวก 3

ตารางเปรียบเทียบปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง

หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554
<p>1. ชื่อหลักสูตร/สาขา</p> <p>1.1 ภาษาไทย หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม</p> <p>1.2 ภาษาอังกฤษ Bachelor of Arts Program in Islamic Law</p>	<p>1. ชื่อหลักสูตร/สาขา</p> <p>1.1 ภาษาไทย คงเดิม</p> <p>1.2 ภาษาอังกฤษ คงเดิม</p>
<p>2. ชื่อปริญญา</p> <p>2.1 ภาษาไทย ชื่อเต็ม ศิลปศาสตรบัณฑิต (กฎหมายอิสลาม) ชื่อย่อ ศศ.บ. (กฎหมายอิสลาม)</p> <p>2.2 ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม Bachelor of Arts (Islamic Law) ชื่อย่อ B.A. (Islamic Law)</p>	<p>2. ชื่อปริญญา</p> <p>2.1 ภาษาไทย ชื่อเต็ม คงเดิม ชื่อย่อ คงเดิม</p> <p>2.2 ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม คงเดิม ชื่อย่อ คงเดิม</p>
<p>ปรัชญาของหลักสูตร</p> <p>หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม มีปรัชญาที่จะผลิตบัณฑิตที่มีองค์ความรู้ในศาสตร์กฎหมายอิสลาม (Islamic Law) และกฎหมายทั่วไปเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมอย่างสมดุล และสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข</p>	<p>ปรัชญาของหลักสูตร</p> <p>หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม มีปรัชญาที่จะผลิตบัณฑิตที่มีองค์ความรู้ ความสามารถ และมีความเชี่ยวชาญในศาสตร์กฎหมายอิสลาม (Islamic Law) และกฎหมายทั่วไป ตลอดจนมีคุณธรรมและมีความรับผิดชอบต่อนตนเองและสังคมส่วนรวม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมอย่างสมดุล จนสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข</p>
<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>1. เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชากฎหมายอิสลามที่มีองค์ความรู้ในศาสตร์กฎหมายอิสลาม และกฎหมายทั่วไป และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านกฎหมายอิสลามให้กว้างขวางยิ่งขึ้น</p> <p>3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามแนว</p>	<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะต่อไปนี้</p> <p>1. เพื่อผลิตบัณฑิตสาขาวิชากฎหมายอิสลามที่มีองค์ความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์กฎหมายอิสลาม และกฎหมายทั่วไป และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองและสังคมได้</p> <p>2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านกฎหมายอิสลามให้กว้างขวางยิ่งขึ้น</p>

หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554
ทางของอิสลาม และสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข	3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามแนวทางของอิสลาม และสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข 4. เพื่อให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และสารสนเทศกับกฎหมายอิสลามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก 4

เอกสารแสดงรายวิชาที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียน การสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
1. เพื่อผลิตบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม ที่มีองค์ความรู้ ความ เชี่ยวชาญในศาสตร์ กฎหมายอิสลาม และ กฎหมายทั่วไป และ สามารถนำไปใช้ในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของ ตนเองและสังคมได้	766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	
	766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	
	766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-240	หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)	
	766-241	กฎหมายแพ่ง:หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	
	766-242	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)	
	766-243	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติ กรรมและสัญญา	3 (3-0-6)	
	766-300	การฝึกงาน	0 (0-0-0)	
	766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	
	766-316	กฎหมายอิสลามว่าด้วยทะเลาะ-หะรอม	2 (2-0-4)	
	766-317	กฎหมายอิสลามว่าด้วยมาตรฐาน อาหารและผลิตภัณฑ์ทะเลาะ	3 (3-0-6)	
	766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
766-322	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)		
766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)		
766-344	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ : หลักทั่วไป	3 (3-0-6)		

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียน การสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
	766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)	
	766-346	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะ ละเมิดจัดการงานนอกสั่ง ลาภมิควรได้	3 (3-0-6)	
	766-350	กฎหมายลักษณะบุคคลครอบครัวและ มรดก	3 (3-0-6)	
	766-353	กระบวนการยุติธรรมและระบบศาล ไทย	2 (2-0-4)	
	766-356	การระงับข้อพิพาทโดยทางเลือกอื่น	3 (1-4-4)	
	766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-414	กฎหมายมรดกพินัยกรรมอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-415	ระบบการศาลและวิธีพิจารณาความใน อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-418	กฎหมายอิสลามระหว่างประเทศ	2 (2-0-4)	
	766-419	ชียาอะฮ์ ซ์รอียะฮ์	2 (2-0-4)	
	766-423	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	3 (3-0-6)	
	766-424	ระบบการเงิน การคลังในอิสลาม	2 (2-0-4)	
	766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)	
	766-432	อัลฟะลัก	3 (3-0-6)	
	766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)	
	766-447	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย ทรัพย์สินและที่ดิน	3 (3-0-6)	
	766-451	กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)	
	766-452	กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)	
	766-454	กฎหมายอาญา 2 : ภาคความผิด	4 (4-0-8)	
	766-455	กฎหมายปกครอง	3 (3-0-6)	
	766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)	
	766-458	กฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน	2 (2-0-4)	
	766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	

วัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียน การสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
2. เพื่อส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้าน กฎหมายอิสลามให้ กว้างขวางยิ่งขึ้น	766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	
	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-300	การฝึกงาน	300 ชั่วโมง	
	766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม อิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	
	766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-322	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)	
	766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-408	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-423	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	3 (3-0-6)	
	766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)	
	766-432	อัลฟะลัก	3 (3-0-6)	
	766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)	
766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)		

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	รายวิชาตามวัตถุประสงค์			วิธีการเรียนการสอน
	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	หน่วยกิต	
3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามแนวทางของอิสลาม และสามารถอยู่ในพหุสังคมได้อย่างมีความสุข	766-101	กฎหมายอิสลามเบื้องต้น	3 (3-0-6)	
	766-102	หลักกฎหมายอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)	
	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3	2 (2-0-4)	
	766-205	อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย	3 (3-0-6)	
	766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)	
	766-241	กฎหมายแพ่ง:หลักทั่วไป	3 (3-0-6)	
	766-307	กฎเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)	
766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)		
4. เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่และสารสนเทศกับกฎหมายอิสลามอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ	766-300	การฝึกงาน	300 ชั่วโมง	
	766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	
	766-431	สัมมนากฎหมายอิสลามกับปัญหาปัจจุบัน	3 (1-4-4)	
	766-432	อัลฟะลัก	3 (3-0-6)	
	766-433	สหกิจศึกษา	6 (0-36-0)	
	766-457	กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา	3 (3-0-6)	

ภาคผนวก 5

ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรปรับปรุง ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรปริญญาตรี
พ.ศ. 2548 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

หมวดวิชา/กลุ่มวิชา	เกณฑ์ขั้นต่ำ ของ สกอ. (หน่วยกิต)	หลักสูตรเดิม พ.ศ. 2551	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	30	30	30
1) กลุ่มวิชาภาษา	-	9	9
2) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	-	6	6
3) กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	-	6	6
4) กลุ่มวิทยาศาสตร์และ คณิตศาสตร์	-	9	9
2. หมวดวิชาเฉพาะ	84	101	106
2.1 วิชาพื้นฐานคณะ	-	31	21
2.2 วิชาเอก/วิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	-	-	-
- วิชากลุ่มพื้นฐานวิชาเอก	-	-	-
- วิชาเอกบังคับ	-	60	73
- วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า	-	10	12
- วิชาชีพ	-	-	-
2.3 วิชาโท	-	-	-
3. หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า	6	10	6
4. หมวดสหกิจศึกษา หรือฝึกงาน (ไม่นับหน่วยกิต)	-	-	6 หน่วยกิต/ 300 ชม.
รวม	120-150	141	142-148

ภาคผนวก 6

เอกสารเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรเดิม พ.ศ. 2551 กับหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551)	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542)	1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2550)
2. หมวดวิชาเฉพาะ 101 หน่วยกิต	2. หมวดวิชาเฉพาะ 106 หน่วยกิต
1) วิชาแกน 31 หน่วยกิต	1) วิชาพื้นฐานวิชาเอก 21 หน่วยกิต
761-101 อิสลามเบื้องต้น 2 (2-0-4)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร
761-102 ชีวประวัติศาสดามุฮัมมัด 3 (3-0-6)	คงเดิม
761-103 จริยธรรมอิสลาม 2 (2-0-4)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร
761-201 ภาษาอัลกุรอาน 1 2 (2-0-4)	คงเดิม
761-202 ภาษาอัลกุรอาน 2 2 (2-0-4)	คงเดิม
761-203 ภาษาอัลกุรอาน 3 2 (2-0-4)	คงเดิม
761-205 อุลุม อัลกุรอาน 3 (3-0-6)	คงเดิม
761-206 อุลุม อัลหะดีษ 3 (3-0-6)	คงเดิม
761-207 อะกีดะฮ์ อิสลามียะฮ์ 3 (3-0-6)	คงเดิม
761-208 ประวัติศาสตร์อิสลาม 1 3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร
766-101 ฟิกฮ์เบื้องต้น 3 (3-0-6)	ปรับชื่อวิชาเป็นกฎหมายอิสลามเบื้องต้น
766-201 อุลูลุฬฟิกฮ์ 1 3 (3-0-6)	ปรับชื่อวิชาเป็น หลักกฎหมายอิสลาม 1 และ ปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น 766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1 และปรับเป็น วิชาเอกบังคับ 3 (3-0-6)
2) วิชาเอกบังคับ 60 หน่วยกิต	2) วิชาเอกบังคับ 73 หน่วยกิต
766 - 201 อุลูลุฬฟิกฮ์ 1 เดิมเป็นวิชา แกน ปรับเป็นวิชาเอกบังคับ และ ปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น 766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1	ปรับรหัสและชื่อวิชาเป็นหลักกฎหมาย อิสลาม 1 766-102 หลักกฎหมายอิสลาม 1 3 (3-0-6)
766 - 211 อัลกุรอานที่เกี่ยวกับกฎหมาย 1 3 (3-0-6)	ปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น 766-205 อัลกุร- อานที่เกี่ยวกับกฎหมายและเพิ่มเนื้อหา 3 (3-0-6)

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551)			หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)		
766 – 212	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมาย 1	3 (3-0-6)	766-206	หะดีษที่เกี่ยวกับกฎหมายและเพิ่มเนื้อหา	3 (3-0-6)
766 – 213	อุศูลุลฟิกฮ์ 2	3 (3-0-6)	766-203	หลักกฎหมายอิสลาม 2	3 (3-0-6)
766 – 218	ฟิกฮ์ 1	3 (3-0-6)	766-210	หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม	3 (3-0-6)
766 – 219	ฟิกฮ์ 2	3 (3-0-6)	766-220	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 1	3 (3-0-6)
766 – 311	ฟิกฮ์ 3	3 (3-0-6)	766-311	กฎหมายอาญาอิสลาม	3 (3-0-6)
766 – 312	กฎหมายครอบครัวอิสลาม	3 (3-0-6)		คงเดิม	
766 – 317	อุศูลุลฟิกฮ์ 3	3 (3-0-6)	766-204	หลักกฎหมายอิสลาม 3 และปรับลดหน่วยกิตเป็นสองหน่วยกิต	2 (2-0-4)
766 – 318	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)	766-459	กฎหมายเปรียบเทียบ และปรับเป็นเป็นวิชาเอกเลือก	3 (3-0-6)
766 – 319	หลักกฎหมายเอกชน	4 (4-0-8)	766-241	กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป และปรับจำนวนหน่วยกิต	3 (3-0-6)
766 – 320	กฎหมายอาญา	3 (3-0-6)	766-345	กฎหมายอาญา 1: บทบัญญัติทั่วไป	3 (3-0-6)
766 – 321	เกาะวาอิดและทฤษฎีฟิกฮ์	3 (3-0-6)	766-307	กฎหมายเกณฑ์และทฤษฎีในกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
766 – 322	ฟิกฮ์เปรียบเทียบ 1	3 (3-0-6)	766-313	กฎหมายอิสลามเปรียบเทียบและเพิ่มเนื้อหา	3 (3-0-6)
766 – 323	หลักกฎหมายมหาชน	2 (2-0-4)	766-240		2 (2-0-4)
766 – 324	วิธีวิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์อิสลาม	3 (3-0-6)	766-330	วิธีวิทยาการวิจัยทางกฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-321	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 2	3 (3-0-6)
766 – 411	กฎหมายมรดก-พินัยกรรมอิสลาม	3 (3-0-6)	766-414		3 (3-0-6)
766 – 430	ระบบการศาลในอิสลาม	3 (3-0-6)	766-415	ระบบ	

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551)			หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)		
766 - 431	สัมมนาพิกฎกับปัญหา ปัจจุบัน	3 (1-4-4)	การศาลและวิธีพิจารณาความในอิสลาม	3 (3-0-6)	
766 - 434	กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)	ปรับชื่อวิชาเป็น สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน รหัสวิชาคงเดิม	3 (3-0-6)	
766 - 435	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)	ปรับรหัสวิชาเป็น 766-242กฎหมายรัฐธรรมนูญ	3 (3-0-6)	
766 - 437	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้	3 (3-0-6)	ปรับรหัสวิชาเป็น 766-243 กฎหมายแพ่งและ พาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา	3 (3-0-6)	
766 - 438	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยละเมิด	3 (3-0-6)	เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเอกบังคับ เปลี่ยนรหัสและชื่อวิชาเป็น 766-344 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยหนี้ : หลัก ทั่วไป	3 (3-0-6)	
766 - 439	กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยทรัพย์สิน	3 (3-0-6)	เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเอกบังคับ และปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น766-346 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด จัดการงานนอกสั่ง ลากมิกครได้	3 (3-0-6)	
- เดิมไม่มี			เดิมเป็นวิชาเอกเลือก ปรับเป็นวิชาเอกบังคับ และปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น766-447 กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย ทรัพย์สินและที่ดิน	3 (3-0-6)	
			766-322 กฎหมายธุรกิจอิสลาม 3	3 (3-0-6)	
3) วิชาเอกเลือก .10 หน่วยกิต			3) วิชาเอกเลือก 12 หน่วยกิต		
761 - 328	เศรษฐศาสตร์อิสลาม	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 214	อัลกุรอานที่เกี่ยวข้อง กฎหมาย 2	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 215	หะดีษที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย 2	3 (3-0-6)	ปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น 766-316 กฎหมาย อิสลาม ว่าด้วยทะเลาะ-หะรอม	2 (2-0-4)	
766 - 216	พิกฎในชีวิตประจำวัน	2 (2-0-4)	ปรับรหัสวิชาเป็น 766-408 ประชญากฎหมาย อิสลาม	3 (3-0-6)	
766 - 217	ปรัชญากฎหมายอิสลาม	3 (3-0-6)	เดิมเป็นวิชาเอกบังคับปรับเป็นวิชาเอกเลือก ปรับรหัสวิชาเป็น 766-459 กฎหมาย		
766 - 318	กฎหมายเปรียบเทียบ	3 (3-0-6)			

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551)			หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)		
766 - 442	กฎหมายครอบครัวและ มรดก	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 443	กฎหมายวิธีการพิจารณา ความแพ่ง	2 (2-0-4)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 444	กฎหมายประกันสังคม	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 445	กฎหมายแรงงาน	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 446	กฎหมายเกี่ยวกับการ ปฏิรูปที่ดิน	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 447	กฎหมายเกี่ยวกับหุ้นส่วน และบริษัท	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 448	กฎหมายอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	3 (3-0-6)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766 - 449	กฎหมายวิธีการพิจารณา ความอาญา	2 (2-0-4)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
766-450	พระธรรมบัญญัติธรรม - เดิมไม่มี	2 (2-0-4)	ไม่นำมาจัดในหลักสูตร		
	- เดิมไม่มี		766-317	กฎหมายอิสลามว่าด้วย มาตรฐานอาหารและ ผลิตภัณฑ์ทะเล	3(3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-350	กฎหมายลักษณะบุคคล ครอบครัวและมรดก	3(3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-353	กระบวนการยุติธรรมและ ระบบศาลไทย	3(3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-356	การระงับข้อพิพาทโดย ทางเลือกอื่น	3(1-4-4)
	- เดิมไม่มี		766-423	กฎหมายธุรกิจอิสลาม 4	3 (3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-451	กฎหมายพาณิชย์ 1	3 (3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-452	กฎหมายพาณิชย์ 2	3 (3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-454	กฎหมายอาญา 2 : ภาค ความผิด	4(4-0-8)
	- เดิมไม่มี		766-455	กฎหมายปกครอง	3(3-0-6)
	- เดิมไม่มี		766-457	กฎหมายเกี่ยวกับ	

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตร เดิม พ.ศ. 2551)	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554)
- เดิมไม่มี	<p>ทรัพย์สินทางปัญญา 3(3-0-6)</p> <p>766-458 กฎหมายเกี่ยวกับ สิทธิมนุษยชน 2(2-0-4)</p>
3. หมวดวิชาเลือกเสรี 10 หน่วยกิต	3. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
นักศึกษาสามารถเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ที่ สนใจที่เปิดสอนใน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือ มหาวิทยาลัยอื่นๆ ทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ ปรึกษา	เลือกเรียนรายวิชาเลือกเสรีที่ภาควิชาอิสลาม ศึกษาเปิดสอน หรือเลือกเรียนจากรายวิชา ของคณะที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ หรือโดยทางคณะเจ้าของ รายวิชาจัดให้เป็นวิชาเลือกเสรีได้ และได้รับ ความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา
4. ฝึกงาน - เดิมไม่มี	4. ฝึกงาน 300 ชม./ หรือ 766-433 สหกิจศึกษา 6 (0-36-0)
5. วิชาโทกฎหมายอิสลามสำหรับสาขาอื่น 24 หน่วยกิต	5. วิชาโทกฎหมายอิสลามสำหรับสาขาอื่น 24 หน่วยกิต
นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขากฎหมายอิสลาม เป็นวิชาโทจะต้องเรียนไม่ต่ำกว่า 24 หน่วย กิต แยกเป็นกลุ่มวิชาดังต่อไปนี้	นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขากฎหมายอิสลาม เป็นวิชาโท จะต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 22 หน่วยกิต แยกเป็นกลุ่มวิชาดังนี้
1) กลุ่มวิชาโทบังคับ 9 หน่วยกิต	1) กลุ่มวิชาโทบังคับ 9 หน่วยกิต
766 – 101 ฝึกปฏิบัติการเบื้องต้น 3 (3-0-6)	ปรับชื่อวิชาเป็น กฎหมายอิสลามเบื้องต้น 3 (3-0-6)
766 – 201 อุดมศึกษาศาสตร์ 1 3 (3-0-6)	ปรับรหัสและชื่อวิชาเป็น 766-102 หลัก กฎหมายอิสลาม 1 3 (3-0-6)
766 – 431 สัมมนาฝึกปฏิบัติการปัญหาปัจจุบัน 3 (1-4-4)	ปรับชื่อวิชาเป็น สัมมนากฎหมายอิสลามกับ ปัญหาปัจจุบัน 3 (1-4-4)
2) กลุ่มวิชาโทเลือก ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาที่เกี่ยวกับ กฎหมายอิสลามที่เปิดสอนในสาขาวิชา กฎหมายอิสลามไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต	2) กลุ่มวิชาโทเลือก ให้นักศึกษาเลือกเรียนจากรายวิชาที่ เกี่ยวกับกฎหมายอิสลามหรือกฎหมาย ทั่วไปที่เปิดสอนในสาขากฎหมาย อิสลามไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

ภาคผนวก 7

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา
กฎหมายอิสลามและการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	การดำเนินการ
<p>ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มุฮัมมัดซาก็ เจ๊ะหะ</p> <p>1. ควรตัดบางรายวิชาออกเลือกออก เนื่องจากมีจำนวนมากเกินไป ในขณะที่บังคับศึกษาเพียง 12 หน่วยกิต</p>	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2: อาจารย์ ดร. อับดุลฮาลิม ไชชิง</p> <p>1. ควรเพิ่มรายวิชาที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาของสังคมทั้งภายในและต่างประเทศ อาทิเช่น รายวิชาที่เกี่ยวกับหลักการอาหารฮาลาลในอิสลาม เป็นต้น</p>	ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
<p>ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3: นายชาญเชาว์ ไชยานุกิจ</p> <p>1. เห็นควรขยายวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้ครอบคลุมไปถึงประชาคมอาเซียนด้านเศรษฐกิจเพื่อเน้นโอกาสทางอาชีพให้แก่ผู้จบการศึกษามากขึ้น</p> <p>2. เห็นควรให้หลักสูตรนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการเรียนการสอนที่เป็นความร่วมมือกับสถาบันทางธุรกิจอิสลาม สถานศึกษาตลอดจนสถาบันทางเศรษฐกิจและสังคมในระดับประเทศและอนุภูมิภาคเพื่อเป็นพื้นฐานการพัฒนา ศักยภาพของสาขาวิชากฎหมายอิสลามในอนาคต</p> <p>3. ควรเพิ่มเนื้อหาความรู้เฉพาะทางด้านกฎหมายธุรกิจระหว่างประเทศ</p> <p>4. เห็นควรจัดวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญสลับกับกฎหมายมหาชน</p> <p>5. เห็นควรเพิ่มวิชาหลักวิชาชีพนักกฎหมายอิสลาม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองเมื่อจบการศึกษา</p>	<p>ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ</p> <p>ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ</p> <p>ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ</p> <p>ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ</p> <p>ได้ดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะ</p>

ภาคผนวก 8

ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2552

ด้วยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้พิจารณาเห็นสมควรปรับปรุงระเบียบว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีเสียใหม่ ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 15 (2) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2522 และโดยมติสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในคราวประชุมครั้งที่ 313 (2/2552) เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2552 จึงให้กำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรีไว้ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นปริญญาตรี พ.ศ. 2552"

ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนักศึกษาตามหลักสูตรชั้นปริญญาตรี ซึ่งเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2552 เป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาความในระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใด ที่มีอยู่ก่อนระเบียบฉบับนี้ และมีความกล่าวไว้ในระเบียบนี้ หรือที่ระเบียบนี้กล่าวเป็นอย่างอื่น หรือที่ขัดหรือแย้งกับความในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ในระเบียบนี้ เว้นแต่จะมีข้อความให้เห็นเป็นอย่างอื่น

"มหาวิทยาลัย" หมายความว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

"คณะ" หมายความว่า คณะหรือวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่นักศึกษาสังกัดอยู่

"คณบดี" หมายความว่า คณบดีของคณะหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย หรือผู้บริหารหน่วยงานที่นักศึกษาสังกัดอยู่

"คณะกรรมการประจำคณะ" หมายความว่า คณะกรรมการประจำคณะของคณะหรือคณะกรรมการประจำวิทยาลัยหรือหน่วยงานที่นักศึกษาสังกัดอยู่

"ภาควิชา" หมายความว่า ภาควิชาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักสูตรสาขาวิชาเอกที่นักศึกษาศึกษาอยู่

"หน่วยกิตสะสม" หมายความว่า หน่วยกิตที่นักศึกษาเรียนสะสมเพื่อให้ครบตามหลักสูตรสาขาวิชานั้น

ข้อ 5 การรับนักศึกษา

มหาวิทยาลัยรับนักศึกษาเข้าศึกษาหลักสูตรชั้นปริญญาตรี โดยวิธีดังนี้

5.1 การรับผ่านสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบการคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

5.2 การรับตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด ได้แก่

5.2.1 การคัดเลือกโดยวิธีรับตรง

5.2.2 การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาหลักสูตรต่อเนื่อง

5.3 วิธีอื่นๆ ที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 6 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

6.1 สำเร็จการศึกษาชั้นสูงสุดของการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาอื่นที่เทียบเท่า

6.2 ผ่านการรับเข้าเป็นนักศึกษาตามความในข้อ 5

6.3 ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง เรื้อรังที่แพร่กระจายได้ หรือโรคที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

ข้อ 7 การรายงานตัวเป็นนักศึกษา

ผู้มีสิทธิ์ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ต้องรายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามกำหนด และรายละเอียดที่มหาวิทยาลัยจะประกาศเป็นคราวๆ ไป มิฉะนั้นจะถือว่า สละสิทธิ์

ข้อ 8 ค่าธรรมเนียมการศึกษา

ค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ต้องชำระให้แก่มหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามรายละเอียดที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 9 ระบบการศึกษา

9.1 มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกด้วยวิธีประสานงานทางวิชาการระหว่างคณะและภาควิชาต่างๆ คณะหรือภาควิชาใด มีหน้าที่เกี่ยวกับวิชาการด้านใด มหาวิทยาลัยจะส่งเสริมให้อำนวยการศึกษาในวิชาการด้านนั้นแก่นักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย

9.2 มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาโดยใช้ระบบทวิภาคเป็นหลัก โดยปีการศึกษาหนึ่งๆ มี 2 ภาคการศึกษาปกติ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาบังคับ คือภาคการศึกษาที่หนึ่ง และภาคการศึกษาที่สอง โดยแต่ละภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และมหาวิทยาลัยอาจเปิดภาคฤดูร้อนเพิ่มอีกได้ ซึ่งเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 7 สัปดาห์ แต่ให้มีจำนวนชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชาเท่ากับภาคการศึกษาปกติ

มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาระบบอื่นได้ เช่น ระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค โดยให้มีจำนวนชั่วโมงเรียนของแต่ละรายวิชาเท่ากับภาคการศึกษาปกติของระบบทวิภาค

9.3 การกำหนดปริมาณการศึกษาของแต่ละรายวิชาให้กำหนดเป็นหน่วยกิตตามลักษณะการจัดการเรียนการสอนดังนี้

9.3.1 ภาคทฤษฎี ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาหนึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือจำนวนชั่วโมงรวมไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.2 ภาคปฏิบัติ ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือจำนวนชั่วโมงรวมระหว่าง 30-45 ชั่วโมง ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.3 การฝึกงาน การฝึกภาคสนามหรือการฝึกอื่นๆ ใช้เวลา 3-6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือจำนวนชั่วโมงรวมระหว่าง 45-90 ชั่วโมงหรือเทียบเท่า ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.4 การศึกษาด้วยตนเอง เป็นการศึกษาที่นักศึกษาต้องศึกษาหรือวิเคราะห์ด้วยตนเองเป็นหลัก โดยมีอาจารย์ผู้สอนให้คำปรึกษา เช่น รายวิชาโครงการนักศึกษา ปัญหาพิเศษใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตลอดหนึ่งภาคการศึกษาปกติ หรือเทียบเท่าทั้งในห้องปฏิบัติการและนอกห้องเรียน ให้นับเป็นหนึ่งหน่วยกิต

9.3.5 การศึกษาบางรายวิชาที่มีลักษณะเฉพาะ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดหน่วยกิตโดยใช้หลักเกณฑ์อื่นได้ตามความเหมาะสม

9.4 คณะอาจกำหนดเงื่อนไขการลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาเพื่อให้นักศึกษาสามารถเรียนรายวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การลงทะเบียนเรียนที่ผิดเงื่อนไข ให้ถือเป็นโมฆะในรายวิชานั้น

ข้อ 10 การลงทะเบียนเรียน

10.1 กำหนดวัน เวลา สถานที่ และวิธีการลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษา ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

10.2 นักศึกษาที่ไม่ได้ลงทะเบียนเรียน เมื่อพ้นกำหนด สัปดาห์แรกนับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ หรือภาคฤดูร้อน จะหมดสิทธิ์ในการลงทะเบียนเรียนสำหรับภาคการศึกษานั้น

10.3 ในภาคการศึกษาปกติใด หากนักศึกษาไม่ได้ลงทะเบียนเรียน ต้องยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาภายใน 30 วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษานั้น หากไม่ปฏิบัติตามดังกล่าว มหาวิทยาลัยจะถอนชื่อนักศึกษาผู้นั้นออกจากทะเบียนนักศึกษา

10.4 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาต่างๆ ต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา มิฉะนั้นจะถือว่าการลงทะเบียนเรียนดังกล่าวเป็นโมฆะ

10.5 ในภาคการศึกษาปกติ นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนไม่ต่ำกว่า 9 หน่วยกิต และไม่เกิน 22 หน่วยกิต ยกเว้นนักศึกษาในภาวะรอพินิจและนักศึกษาในภาวะวิกฤต ตามนัยแห่งข้อ 12 ของระเบียบนี้ ต้องลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 16 หน่วยกิต และสำหรับภาคฤดูร้อนนักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต ยกเว้นนักศึกษาในภาวะรอพินิจ และนักศึกษาในภาวะวิกฤตลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

10.6 การลงทะเบียนเรียนโดยมีจำนวนหน่วยกิตมากกว่าหรือน้อยกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 10.5 ต้องขออนุมัติคณบดี โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา ยกเว้นภาคการศึกษาสุดท้ายที่นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร และจำเป็นต้องลงทะเบียนเรียนโดยมีจำนวนหน่วยกิตรวมกันไม่ถึงเกณฑ์ขั้นต่ำตามข้อ 10.5 มิฉะนั้นจะถือว่าการลงทะเบียนเรียนดังกล่าวเป็นโมฆะ

10.7 ในกรณีที่มีเหตุอันควร มหาวิทยาลัยอาจประกาศงดการสอนรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง หรือจำกัดจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาใดก็ได้

10.8 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ต้องกระทำภายใน สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ

10.9 การถอนการลงทะเบียนเรียนรายวิชาใด ให้มีผลดังนี้

10.9.1 ถ้าถอนภายใน 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ หรือภายในสัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน รายวิชานั้นจะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา

10.9.2 ถ้าถอนเมื่อพ้นกำหนด 2 สัปดาห์แรก แต่ยังคงอยู่ใน 12 สัปดาห์ หรือเมื่อพ้นกำหนด สัปดาห์แรก แต่ยังคงอยู่ใน 5 สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน จะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผ่านอาจารย์ผู้สอน และรายวิชานั้นจะปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา โดยจะได้สัญลักษณ์ W

10.9.3 เมื่อพ้นกำหนดการถอนรายวิชาโดยได้สัญลักษณ์ W ตามข้อ 10.9.2 แล้ว นักศึกษาจะถอนการลงทะเบียนเฉพาะรายวิชาไม่ได้ ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็น

10.10 การลงทะเบียนเรียนรายวิชาเพิ่ม จนมีจำนวนหน่วยกิตสูงกว่า หรือการถอนการลงทะเบียนรายวิชา จนเหลือจำนวนหน่วยกิตต่ำกว่าที่ระบุไว้ในข้อ 10.5 จะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติจากคณบดี มิฉะนั้นจะถือว่าการลงทะเบียนเรียนดังกล่าวเป็นโมฆะ

ข้อ 11 การวัดและประเมินผล

11.1 มหาวิทยาลัยดำเนินการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนในทุกภาคการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนหรือผู้ที่คณะเจ้าของรายวิชาจะกำหนด ซึ่งอาจกระทำโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม การสอบ หรือวิธีอื่น ตามที่คณะเจ้าของรายวิชาจะกำหนดในแต่ละรายวิชา ซึ่งการสอบอาจมีได้หลายครั้ง และการสอบไล่ หมายถึง การสอบครั้งสุดท้ายของรายวิชานั้น

11.2 ทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน นักศึกษาต้องมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละแปดสิบของเวลาศึกษาทั้งหมดหรือ ได้ทำงานในรายวิชานั้นจนเป็นที่เพียงพอตามที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด จึงจะมีสิทธิ์ได้รับการวัดและประเมินผล เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดี เมื่อคณบดีเห็นว่าเวลาศึกษาที่ไม่ครบนั้นเนื่องมาจากเหตุอันจะโทษนักศึกษาผู้นั้นมิได้

11.3 การวัดและประเมินผลในแต่ละรายวิชา ให้วัดและประเมินผลเป็นระดับคะแนนหรือสัญลักษณ์

11.3.1 การวัดและประเมินผลเป็นระดับคะแนน มี 8 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย	ค่าระดับคะแนน (ต่อหนึ่งหน่วยกิต)
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	4.0
B+	ดีมาก (Very Good)	3.5
B	ดี (Good)	3.0
C+	พอใช้ (Fairly Good)	2.5
C	ปานกลาง (Fair)	2.0
D+	อ่อน (Poor)	1.5
D	อ่อนมาก (Very Poor)	1.0
E	ตก (Fail)	0.0

11.3.2 การวัดและประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ มีความหมายดังนี้

G (Distinction)	หมายความว่า	ผลการศึกษาอยู่ในขั้นดี
P (Pass)	หมายความว่า	ผลการศึกษาอยู่ในขั้นพอใช้
F (Fail)	หมายความว่า	ผลการศึกษาอยู่ในขั้นตก

ใช้สำหรับรายวิชาที่ไม่มีจำนวนหน่วยกิต และรายวิชาที่มีจำนวนหน่วยกิตที่หลักสูตรกำหนดให้

มีการวัดและประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ G P F เช่น รายวิชาสหกิจศึกษา

S (Satisfactory) หมายความว่า ผลการศึกษาเป็นที่พอใจ ใช้สำหรับรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต เป็นหน่วยกิตสะสม

U (Unsatisfactory) หมายความว่า ผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจใช้สำหรับรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสม

11.3.3 สัญลักษณ์อื่นๆ มีความหมายดังนี้

I (Incomplete) หมายความว่า การวัดและประเมินผลยังไม่สมบูรณ์ ใช้เมื่ออาจารย์ผู้สอนโดยความเห็นชอบของหัวหน้าภาควิชาที่รับผิดชอบรายวิชานั้น เห็นสมควรให้รอการวัดและประเมินผลไว้ก่อน เนื่องจากนักศึกษา ยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์ หรือใช้เมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติให้ได้สัญลักษณ์ I จากคณะกรรมการประจำคณะตามความในข้อ 16.1.2 แห่งระเบียบนี้ เมื่อได้สัญลักษณ์ I ในรายวิชาใด นักศึกษาต้องติดต่ออาจารย์ผู้สอนเพื่อดำเนินการให้มีการวัดและประเมินผลภายใน 1 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติถัดไป หรือ 1 สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน หากว่านักศึกษาผู้นั้นลงทะเบียนเรียนในภาคฤดูร้อนด้วย เมื่อพ้นกำหนดดังกล่าว ยังไม่สามารถวัดและประเมินผลได้ สัญลักษณ์ I จะเปลี่ยนเป็นระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U หรือ W หรือ R แล้วแต่กรณีทันที

W (Withdrawn) หมายความว่า ถอนหรือยกเลิกการลงทะเบียนเรียน ใช้เมื่อนักศึกษาได้รับการอนุมัติให้ถอนหรือยกเลิกการลงทะเบียนเรียนวิชานั้น ตามความในข้อ 10.9.2 หรือข้อ 16.1.2 แห่งระเบียบนี้ หรือเมื่อคณะกรรมการประจำคณะอนุมัติให้นักศึกษาที่ได้สัญลักษณ์ I อยู่ ลาพักการศึกษาในภาคการศึกษาปกติถัดไป

R (Deferred) หมายความว่า เลื่อนกำหนดการวัดและประเมินผลไปเป็นภาคการศึกษาปกติถัดไป ใช้สำหรับรายวิชาที่นักศึกษาได้สัญลักษณ์ I อยู่ และมีใช้รายวิชาภาคฤดูร้อนและภาคปฏิบัติ ซึ่งอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นว่าไม่สามารถวัดและประเมินผลได้ก่อนสิ้น 1 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติถัดไป โดยมีสาเหตุอันมิใช่ความผิดของนักศึกษา

การให้สัญลักษณ์ R ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะของคณะที่รับผิดชอบรายวิชานั้น และนักศึกษาที่ได้สัญลักษณ์ R ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นใหม่ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จึงจะมีสิทธิ์ได้รับการวัดและประเมินผล หากนักศึกษาไม่ลงทะเบียนเรียนภายใน 2 สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาปกติ สัญลักษณ์ R จะเปลี่ยนเป็นระดับคะแนน E ทันที

11.4 นักศึกษาที่ได้รับระดับคะแนน E หรือระดับคะแนนอื่นที่หลักสูตรกำหนด หรือสัญลักษณ์ F ในรายวิชาใด ต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นซ้ำ เว้นแต่รายวิชาดังกล่าวเป็นรายวิชาในหมวดวิชาเลือกตามหลักสูตร

11.5 นักศึกษาจะลงทะเบียนเรียนซ้ำรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนนตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป หรือได้สัญลักษณ์ G หรือ P หรือ S มิได้ เว้นแต่จะเป็นรายวิชาที่มีการกำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นอย่างอื่น การลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดที่ผิดเงื่อนไขนี้ถือเป็นโมฆะ

11.6 การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสม

11.6.1 นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่มีใช้วิชาบังคับของหลักสูตร โดยไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสมได้ การวัดและประเมินผลรายวิชานั้น ให้วัดและประเมินผลเป็นสัญลักษณ์ S หรือ U

11.6.2 การนับจำนวนหน่วยกิตสูงสุดที่นักศึกษามีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนได้ในแต่ละภาคการศึกษาตามความในข้อ 10.5 ให้นับรวมจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน โดยไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสมเข้าด้วย แต่จะไม่นำมานับรวมในการคิดจำนวนหน่วยกิตต่ำสุดที่นักศึกษาต้องลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาปกติ

11.6.3 นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาใด โดยไม่นับหน่วยกิตเป็นหน่วยกิตสะสม ที่ได้สัญลักษณ์ S หรือ U แล้ว ภายหลังจากลงทะเบียนเรียนซ้ำ โดยให้มีการวัดและประเมินผลเป็นระดับคะแนนอีกมิได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือย้ายสาขาวิชา และรายวิชานั้นเป็นวิชาบังคับในหลักสูตรใหม่

11.7 การนับจำนวนหน่วยกิตสะสม ให้นับรวมเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาตามหลักสูตรที่ได้รับระดับคะแนนไม่ต่ำกว่า 1.00 หรือได้สัญลักษณ์ G หรือ P แต่บางหลักสูตรอาจกำหนดให้ระดับคะแนนสูงกว่า 1.00 จึงจะนับหน่วยกิตของรายวิชานั้นเป็นหน่วยกิตสะสมก็ได้

11.8 ในกรณีที่นักศึกษาได้ศึกษารายวิชาใดมากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นับหน่วยกิตของรายวิชานั้นเป็นหน่วยกิตสะสมตามหลักสูตรได้เพียงครั้งเดียว โดยพิจารณาจากการวัดและประเมินผลครั้งหลังสุด

11.9 มหาวิทยาลัยจะประเมินผลการศึกษานักศึกษาทุกคนที่ได้ลงทะเบียนเรียน โดยคำนวณผลตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

11.9.1 หน่วยจุดของรายวิชาหนึ่งๆ คือ ผลคูณระหว่างจำนวนหน่วยกิตกับค่าระดับคะแนนที่ได้จากการประเมินผลรายวิชานั้น

11.9.2 แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค คือ ค่าผลรวมของหน่วยจุดของทุกรายวิชาที่ได้ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหารด้วยหน่วยกิตรวมของรายวิชาดังกล่าว เฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผลเป็นระดับคะแนน

11.9.3 แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม คือ ค่าผลรวมของหน่วยจุดของทุกรายวิชาที่ได้ศึกษามา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย หารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของรายวิชาดังกล่าว เฉพาะรายวิชาที่มีการประเมินผลเป็นระดับคะแนน และในกรณีที่มีการเรียนรายวิชาที่ได้รับระดับคะแนน D+, D หรือ E มากกว่าหนึ่งครั้ง ให้นำผลการศึกษาและหน่วยกิตครั้งหลังสุดมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

11.9.4 แต้มระดับคะแนนเฉลี่ยประจำภาค และแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้นำคำนวณเป็นค่าที่มีเลขทศนิยม 2 ตำแหน่ง โดยไม่มีการปัดเศษจากทศนิยมตำแหน่งที่ 3

11.10 การทุจริตในการวัดผล

เมื่อมีการตรวจพบว่านักศึกษาทุจริตในการวัดผล เช่น การสอบรายวิชาใด ให้ผู้ที่รับผิดชอบการวัดผล ครั้งนั้น หรือผู้ควบคุมการสอบ รายงานการทุจริตพร้อมส่งหลักฐานการทุจริตไปยังคณะที่นักศึกษาผู้นั้นสังกัดอยู่ ตลอดจนแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้นทราบ และให้คณะกรรมการดำเนินงานวินัยนักศึกษาที่นักศึกษาผู้นั้นสังกัด พิจารณาโทษแล้ว เสนอต่อมหาวิทยาลัยเพื่อดำเนินการต่อไป โดยให้นักศึกษาที่ทุจริตในการวัดผลดังกล่าว ได้ระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ในรายวิชานั้น พร้อมทั้งภาคทัณฑ์ไว้ตลอดการมีสภาพเป็นนักศึกษา และถ้าหากมีความผิดร้ายแรงก็อาจพิจารณาโทษทางวินัยประการหนึ่งประการใด หรือหลายประการได้อีกดังนี้

11.10.1 ให้พักการศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษา

11.10.2 ให้ได้ระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ทุกรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียนในภาค การศึกษานั้น

11.10.3 ให้ออก

11.10.4 ไล่ออก

11.11 ระเบียบและข้อพึงปฏิบัติอื่นๆ เกี่ยวกับการสอบที่มีได้ระบุไว้ในระเบียบนี้ ให้คณะเป็นผู้พิจารณา ประกาศเพิ่มเติมได้ ตามความเหมาะสมกับสภาพและลักษณะการศึกษาของแต่ละคณะ

ข้อ 12 สถานภาพนักศึกษา

มหาวิทยาลัยจะจำแนกสถานภาพนักศึกษาตามผลการศึกษาในทุกภาคการศึกษา ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษา ที่ได้ลาพักหรือถูกให้พัก

สถานภาพนักศึกษามี 3 ประเภท คือ นักศึกษาปกติ นักศึกษาในภาวะวิกฤต และนักศึกษาในภาวะรอพินิจ

12.1 นักศึกษาปกติ คือ นักศึกษาที่ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.00 ขึ้นไป

12.2 นักศึกษาในภาวะวิกฤต คือ นักศึกษาที่ได้รับแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.00-1.99 ในภาค การศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

12.3 นักศึกษาในภาวะรอพินิจ คือ นักศึกษาที่ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 โดยให้จำแนก นักศึกษาในภาวะรอพินิจ ดังนี้

12.3.1 นักศึกษาที่ได้ศึกษาในมหาวิทยาลัยครบ 2 ภาคการศึกษาแล้ว และได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ย สะสมในภาคการศึกษาที่สอง ตั้งแต่ 1.25 แต่ไม่ถึง 2.00 หรือนักศึกษาปกติที่ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.50 แต่ ไม่ถึง 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จะได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 1

12.3.2 นักศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจครั้งที่ 1 ที่ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.70 แต่ไม่ถึง 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จะได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 2

12.3.3 นักศึกษาที่อยู่ในภาวะรอพินิจครั้งที่ 2 ที่ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 1.90 แต่ไม่ถึง 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป จะได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 3

ข้อ 13 การย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา

13.1 การย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครองและอาจารย์ที่ ปรึกษา และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่เกี่ยวข้อง ในการพิจารณาอนุมัติให้ยึดหลักเกณฑ์ดังนี้

13.1.1 นักศึกษาที่ขอย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา ต้องได้ศึกษาอยู่ในคณะหรือประเภท วิชาหรือสาขาวิชาเดิม ไม่น้อยกว่า 1 ภาคการศึกษาปกติ ทั้งนี้ไม่นับรวมภาคการศึกษาที่ลาพักหรือถูกให้พัก

13.1.2 การกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์การให้นักศึกษาย้ายเข้าศึกษา ให้อยู่ในดุลยพินิจของ คณะกรรมการประจำคณะที่นักศึกษาขอย้ายเข้า

13.2 นักศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้ย้ายคณะหรือประเภทวิชา หรือสาขาวิชา อาจมีสิทธิ์ได้รับการเทียบโอน หรือรับโอนบางรายวิชา รายวิชาที่ได้รับการเทียบโอนหรือรับโอน ให้ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม และให้นำหน่วยกิต รายวิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิตสะสม และนำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยนักศึกษาต้องดำเนินการขอเทียบ โอนให้แล้วเสร็จภายในภาคการศึกษาแรกที่ได้รับอนุมัติให้ย้ายคณะหรือประเภทวิชาหรือสาขาวิชา

13.3 การรับโอนรายวิชา ที่เป็นรายวิชาเดียวกันกับรายวิชาในหลักสูตรหรือสาขาวิชาใหม่ รายวิชานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ตั้งแต่ D ขึ้นไป ส่วนการเทียบโอนรายวิชา ที่มีเนื้อหาเทียบเท่ากับรายวิชาในหลักสูตรหรือสาขาวิชา ใหม่ ให้มีหลักเกณฑ์ตามความในข้อ 14.6

ข้อ 14 การเทียบโอนและการรับโอนรายวิชา

14.1 ผู้ที่เคยศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยได้อีก อาจมีสิทธิ์ได้รับการเทียบโอนหรือรับโอนบางรายวิชา โดยนักศึกษาต้องดำเนินการขอเทียบโอนให้แล้วเสร็จภายในภาค การศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

14.2 นักศึกษาที่รับโอนมาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น มีสิทธิ์ได้รับการพิจารณาเทียบโอนบางรายวิชา โดย นักศึกษาต้องดำเนินการขอเทียบโอนให้แล้วเสร็จภายในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

14.3 การเทียบโอนหรือรับโอนรายวิชาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งภายในและต่างประเทศ ต้องได้รับการ อนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะก่อน

14.4 รายวิชาที่ได้รับการเทียบโอนหรือรับโอน ให้ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม ให้นำหน่วยกิตราย วิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิตสะสม และนำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

14.5 นักศึกษาไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมอีก เว้นแต่เมื่อผล การศึกษารายวิชาที่สัมพันธ์กับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์ หรือระดับคะแนนเดิม ต่ำกว่ามาตรฐานที่คณะหรือภาควิชากำหนด ให้ ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมนั้นซ้ำอีกได้ และให้นำหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิต สะสมได้เพียงครั้งเดียว

14.6 การเทียบโอนหรือรับโอนรายวิชาต้องได้รับการอนุมัติจากภาควิชาที่เกี่ยวข้อง โดยมีหลักเกณฑ์ในการ พิจารณาดังนี้

14.6.1 รายวิชาเดิมที่นำมาเทียบโอนหรือรับโอนได้ จะต้องมียุทธศาสตร์อยู่ในระดับเดียวกัน และมี ปริมาณเท่ากันหรือไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาในหลักสูตรใหม่

14.6.2 รายวิชาที่จะนำมาพิจารณาเทียบโอนหรือรับโอน ต้องมีผลการศึกษาตามที่ภาควิชากำหนด โดยต้องได้ระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่าขึ้นไป

14.6.3 ให้มีการเทียบโอนหรือรับโอนรายวิชาได้ไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตร ใหม่

14.7 การเทียบโอนความรู้และการให้หน่วยกิตจากการศึกษานอกระบบ และ/หรือการศึกษาตามอัธยาศัย เข้าสู่การศึกษาในระบบ

14.7.1 การเทียบความรู้ จะเทียบเป็นรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาตามหลักสูตรที่มหาวิทยาลัยเปิดสอน

14.7.2 การเทียบประสบการณ์จากการทำงาน จะคำนึงถึงความรู้ที่ได้จากประสบการณ์เป็นหลัก

14.7.3 วิธีการประเมินเพื่อการเทียบความรู้ในแต่ละรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชา และเกณฑ์การตัดสิน ให้อยู่ในดุลยพินิจของภาควิชาที่นักศึกษาขอเทียบโอนความรู้

14.7.4 ผลการประเมินต้องเทียบได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน 2.00 หรือเทียบเท่า จึงจะให้จำนวนหน่วย กิตของรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชานั้น แต่ไม่ให้เป็นระดับคะแนน และไม่นำมาคำนวณแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

14.7.5 การบันทึกผลการเรียน ให้บันทึกตามวิธีการประเมิน ดังนี้

14.7.5.1 ถ้าได้หน่วยกิตจากการทดสอบมาตรฐานให้บันทึก CS

(credits from standardized test)

14.7.5.2 ถ้าได้หน่วยกิตจากการทดสอบที่ไม่ใช่การทดสอบมาตรฐาน ให้บันทึก CE (credits from exam)

14.7.5.3 ถ้าได้หน่วยกิตจากการประเมินการศึกษา หรือการอบรมที่จัดโดยหน่วยงานอื่น ให้บันทึก CT (credits from training)

14.7.5.4 ถ้าได้หน่วยกิตจากการเสนอแฟ้มสะสมผลงาน ให้บันทึก CP (credits from portfolio)

14.7.6 ให้เทียบรายวิชาหรือกลุ่มรายวิชาจากการศึกษานอกระบบและหรือการศึกษาตามอัธยาศัยได้ไม่เกินสามในสี่ของจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตร และต้องใช้เวลาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

ข้อ 15 การรับโอนนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น

15.1 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจรับโอนนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่สภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์รับรอง

15.2 การรับโอนนักศึกษา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่นักศึกษาขอโอนเข้าศึกษา และอธิการบดี หรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

15.2.1 นักศึกษาต้องศึกษาอยู่ในสถาบันเดิมมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ โดยไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักหรือถูกให้พัก

15.2.2 มีรายวิชาที่สามารถนำมาเทียบโอนตามความในข้อ 14.6 คิดเป็นหน่วยกิตตามหลักสูตรใหม่ได้ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต และต้องมีแต้มระดับคะแนนเฉลี่ยของรายวิชาที่เทียบโอนไม่ต่ำกว่า 2.50 หรือเทียบเท่า

15.3 การสมัครขอโอนย้าย ให้ยื่นคำร้องถึงมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 2 เดือนก่อนกำหนดวันลงทะเบียนเรียนของภาคการศึกษาที่จะโอนเข้าศึกษา พร้อมทั้งติดต่อสถาบันเดิมให้จัดส่งใบแสดงผลการศึกษา และคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรเดิมมายังมหาวิทยาลัยโดยตรงด้วย

ข้อ 16 การลา

16.1 การลาป่วยหรือลากิจ

16.1.1 การลาไม่เกิน 7 วัน ในระหว่างเปิดภาคการศึกษา ต้องได้รับการอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอนและแจ้งอาจารย์ที่ปรึกษาทราบ ถ้าเกิน 7 วัน ต้องได้รับการอนุมัติจากคณบดี โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับงานหรือการสอบที่นักศึกษาได้ขาดไปในเวลานั้น ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งอาจจะอนุญาตให้ปฏิบัติงานหรือสอบทดแทน หรือยกเว้นได้

16.1.2 ในกรณีที่ป่วยหรือมีเหตุสุดวิสัย ทำให้ไม่สามารถเข้าสอบไล่ได้ นักศึกษาต้องขอผ่อนผันการสอบไล่ต่อคณะภายในวันถัดไป หลังจากที่มีการสอบไล่รายวิชานั้นแล้วจะมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้พิจารณาการขอผ่อนผันดังกล่าว โดยอาจอนุมัติให้ได้สัญลักษณ์ W หรือให้ยกเลิกการลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นเป็นกรณีพิเศษ โดยให้ได้สัญลักษณ์ W หรือไม่อนุมัติการขอผ่อนผัน โดยให้ถือว่าขาดสอบก็ได้

16.2 การลาพักการศึกษา

16.2.1 การลาพักการศึกษาเป็นการลาพักทั้งภาคการศึกษา และถ้าได้ลงทะเบียนไปแล้ว เป็นการยกเลิกการลงทะเบียนเรียน โดยรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จะไม่ปรากฏในใบแสดงผลการศึกษา

16.2.2 การขอลาพักการศึกษา ให้แสดงเหตุผลความจำเป็นพร้อมกับมีหนังสือรับรองของผู้ปกครองผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา การลาพักการศึกษาต้องได้รับการอนุมัติจากคณบดี

16.2.3 การลาพักการศึกษา จะลาพักเกิน 2 ภาคการศึกษาปกติติดต่อกันไม่ได้

16.2.4 ในสองภาคการศึกษาปกติแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย นักศึกษาจะลาพักการศึกษาไม่ได้ เว้นแต่กรณีป่วย หรือถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ และหรือได้รับทุนต่างๆ ที่มหาวิทยาลัยเห็นว่าประโยชน์กับนักศึกษา

16.2.5 การลาพักการศึกษา นอกเหนือจากหลักเกณฑ์ตามความในข้อ 16.2.3 และข้อ 16.2.4 ต้องได้รับการอนุมัติจากอธิการบดีเป็นกรณีพิเศษ โดยการเสนอของคณบดี

16.2.6 นักศึกษาจะต้องชำระค่ารักษาสถานภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาที่ได้รับการอนุมัติให้ลาพัก ตามอัตราที่มหาวิทยาลัยกำหนด ยกเว้นภาคการศึกษาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไปก่อนแล้ว

16.3 ในการลาป่วยและการลาพักการศึกษาเนื่องจากป่วย นักศึกษาต้องแสดงใบรับรองแพทย์ด้วยทุกครั้ง

16.4 การให้พักการศึกษา ในกรณีที่คณะกรรมการแพทย์ซึ่งอธิการบดีแต่งตั้งขึ้น วินิจฉัยว่าป่วย และคณะกรรมการประจำคณะเห็นว่าโรคนั้นเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา และหรือเป็นอันตรายต่อผู้อื่น คณะกรรมการประจำคณะอาจเสนอให้นักศึกษาผู้นั้นพักการศึกษาได้

16.5 การลาออก นักศึกษายื่นใบลาออก พร้อมหนังสือรับรองของผู้ปกครองผ่านอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขออนุมัติต่ออธิการบดี ผู้ที่จะได้รับการอนุมัติให้ลาออกได้ต้องไม่มีหนี้สินกับมหาวิทยาลัย

ข้อ 17 การเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาและการอนุมัติให้ปริญญา

17.1 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังนี้

17.1.1 ได้ศึกษาและผ่านการวัดและประเมินผลรายวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนดของสาขาวิชาที่จะรับปริญญา โดยไม่มีรายวิชาใดที่ได้สัญลักษณ์ I หรือ R ค้างอยู่ ทั้งนี้นับรวมถึงรายวิชาที่ได้รับการเทียบโอนและที่รับโอน และนักศึกษาจะต้องผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อพัฒนานักศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดด้วย

17.1.2 ยังมีสถานภาพเป็นนักศึกษาอยู่และได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 หากเป็นนักศึกษาที่โอนย้ายมาจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น จะต้องศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์อย่างน้อยหนึ่งปีการศึกษา

17.1.3 ระยะเวลาการสำเร็จการศึกษา

17.1.3.1 หลักสูตร 4 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 6 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 14 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

17.1.3.2 หลักสูตร 5 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 8 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 17 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

17.1.3.3 หลักสูตร 6 ปี สำเร็จการศึกษาได้ไม่ก่อน 10 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่ก่อน 20 ภาคการศึกษาปกติ สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

17.1.4 ไม่อยู่ในระหว่างการรอรับโทษทางวินัยที่ระบุในกฎการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาชั่วระยะเวลาหนึ่ง

17.1.5 ได้ปฏิบัติตามระเบียบต่างๆ ครบถ้วน และไม่มีหนี้สินใดๆ ต่อมหาวิทยาลัย

17.1.6 ได้ดำเนินการเพื่อขอรับปริญญาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

17.2 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังนี้

17.2.1 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.1

17.2.2 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

17.2.3 ไม่เคยได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 2.00 หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ในรายวิชาใดๆ

17.2.4 ใช้เวลาศึกษาไม่เกินจำนวนปีการศึกษาต่อเนื่องกันตามแผนการศึกษาของสาขาวิชาที่จะได้รับ

ปริญญา

17.2.5 ไม่เคยเป็นผู้มีประวัติได้รับการลงโทษ เนื่องจากผิดวินัยอย่างร้ายแรง

17.3 นักศึกษาที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาเกียรตินิยมอันดับสองต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังนี้

17.3.1 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.1

17.3.2 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป แต่เป็นผู้ไม่มีสิทธิ์ได้รับปริญญาเกียรตินิยม

อันดับหนึ่ง

17.3.3 ไม่เคยได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 2.00 ในรายวิชาเอกใดๆ ของหลักสูตรสาขาวิชานั้น

17.3.4 ไม่เคยได้ระดับคะแนน E หรือสัญลักษณ์ F หรือ U ในรายวิชาใดๆ

17.3.5 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.2.4

17.3.6 มีคุณสมบัติตามความในข้อ 17.2.5

17.4 มหาวิทยาลัยจะเสนอรายชื่อนักศึกษาที่มีสิทธิ์ได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา หรือปริญญาเกียรตินิยมในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อขออนุมัติปริญญาต่อสภามหาวิทยาลัย

17.5 ในกรณีที่นักศึกษามีคุณสมบัติครบถ้วนตามความในข้อ 17.1 แต่ประสงค์จะขอเลื่อนการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาออกไป โดยต้องการลงทะเบียนเรียนบางรายวิชาอีก อธิการบดีโดยการเสนอของคณะกรรมการประจำคณะ อาจอนุมัติให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนบางรายวิชา โดยไม่นับเป็นหน่วยกิตสะสมได้

ข้อ 18 การขอเข้าศึกษาเพื่อปริญญาที่สอง

18.1 นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่เทียบเท่า อาจขอเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาอื่นเป็นการเพิ่มเติมได้

18.2 การรับเข้าศึกษา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะที่นักศึกษาขอเข้าศึกษา และอธิการบดี

18.3 การเทียบโอนและการรับโอนรายวิชา

18.3.1 รายวิชาที่นักศึกษาได้ศึกษาในสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา จะได้รับการพิจารณาเทียบโอนและรับโอน โดยรายวิชาที่ได้รับการเทียบโอนและรับโอน ให้ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม และให้นำหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าวเป็นหน่วยกิตสะสม แต่ไม่นำมาคำนวณแต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม

18.3.2 นักศึกษาไม่มีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิม เว้นแต่เมื่อผลการศึกษารายวิชาที่สัมพันธ์กับรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมต่ำกว่ามาตรฐาน คณะหรือภาควิชากำหนดให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ได้สัญลักษณ์หรือระดับคะแนนเดิมซ้ำอีกได้ และให้นำหน่วยกิตรายวิชาดังกล่าว เป็นหน่วยกิตสะสมได้เพียงครั้งเดียว

18.3.3 การเทียบโอนและการรับโอนรายวิชา ต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการประจำคณะ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาตามความในข้อ 14.6

ข้อ 19 การศึกษาสองปริญญาพร้อมกัน

19.1 นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อาจขอศึกษาสองปริญญาพร้อมกันได้

19.2 รายละเอียดต่างๆ ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ 20 การพ้นสภาพการเป็นนักศึกษา

20.1 ตายหรือลาออก

20.2 ถูกให้ออก หรือไล่ออก เนื่องจากต้องโทษทางวินัย

20.3 ไม่ได้ลงทะเบียนเรียนภายใน 30 วัน นับจากวันเปิดภาคการศึกษาปกติ โดยมีได้รับการอนุมัติให้ลาพัก

การศึกษา

- 20.4 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.00 ในภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพัก หรือถูกให้พัก
- 20.5 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.25 ในภาคการศึกษาปกติที่สองที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ไม่นับภาคการศึกษาที่ลาพักหรือถูกให้พัก
- 20.6 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.50 ยกเว้นนักศึกษาที่เริ่มเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยในสองภาคการศึกษาแรก
- 20.7 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.70 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 1
- 20.8 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 1.90 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 2
- 20.9 ได้แต่มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ในภาคการศึกษาปกติถัดไป หลังจากได้รับภาวะรอพินิจครั้งที่ 3
- 20.10 ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยมาแล้ว เป็นระยะเวลาเกิน 2 เท่าของจำนวนปีการศึกษาต่อเนื่องกันที่ได้กำหนดไว้ในแผนกำหนดการศึกษาของสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่ สำหรับนักศึกษาที่รับโอนให้นับเวลาที่เคยศึกษาอยู่ในสถาบันเดิมรวมเข้าด้วย
- 20.11 ได้รับการอนุมัติปริญญา
- 20.12 ได้รับการวินิจฉัยโดยคณะกรรมการแพทย์ซึ่งแต่งตั้งโดยอธิการบดี ว่าป่วย จนเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา หรือเป็นอันตรายต่อผู้อื่น ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะ

ข้อ 21 ให้อธิการบดีรักษาการตามระเบียบนี้ ในกรณีที่จะต้องมีการดำเนินการใดๆ ที่มีได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือกำหนดไว้ไม่ชัดเจน หรือในกรณีที่มีความจำเป็นต้องผ่อนผันข้อกำหนดในระเบียบนี้เป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาขั้นปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยเป็นไปโดยเรียบร้อย ให้อธิการบดีมีอำนาจตีความ วินิจฉัยสั่งการ และปฏิบัติตามที่เหมาะสม และให้ถือเป็นที่สุด แล้วรายงานให้สภามหาวิทยาลัยทราบ

ประกาศ ณ วันที่ 4 พ.ค. 2552

เกษม สุวรรณกุล

(ศาสตราจารย์เกษม สุวรรณกุล)

นายกสภามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ภาคผนวก 9

(สำเนา)

คำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ 50142/2554

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554

เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายอิสลาม เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามคำสั่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ 1118/2552 ลงวันที่ 17 มิถุนายน 2552 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าว ดังต่อไปนี้

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	อธิบดีกรมคุมประพฤติ
2. นายอับดุลฮาติม ไชชิง	คณบดีคณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มูฮำหมัดซาคี เจ๊ะหะ	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

1. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	ประธานกรรมการ
2. หัวหน้าภาควิชาอิสลามศึกษา	รองประธานกรรมการ
3. หัวหน้าแผนกวิชากฎหมายอิสลาม	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ อาลี	กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ฮามีดะฮ์ อาแด	กรรมการ
6. นายญาตุลฮัก มิงสมร	กรรมการ
7. นายมะรอนิง สาแลมิง	กรรมการ
8. นายอัสมัน แดอาลี	กรรมการ
9. นายมงคล มัลยารม	กรรมการ
10. นายสุทธิศักดิ์ ตือระ	กรรมการ
11. นายเชิดชาย จันทรรัตน์	กรรมการ
12. นายสมโภชน์ ศรีสมุทร	กรรมการและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2554

(ลงชื่อ) ยูโซะ ตาละ

(นายยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

สำเนาถูกต้อง

ยูสุนา/ร่าง
แวรอปิยะ/ทาน
อับดุลเลาะห์/พิมพ์(นางยูสุนา อุษมานี)
นักวิชาการชำนาญการ